

Toto místo jest vyhraženo pro známého
R. HURTA,
KREJČÍHO A KLOBOUČNÍKA,
 — jenž vlastní největší sklad —
 sokolských klobouků, košil, pásů a monogramů, cvičebních košil,
 odznaků, hotových obleků cvičebních pro žáky. Stejnokroje zhotovují a zasílám do kterékoli části Spojených Států. — Vše v cenách nejnižších.
R. Hurt, krejčí a kloboučník, 593 Blue Isl. Av., Chicago, Ill.

Dr. E. VEJVODA,
ZUBNÍ LÉKAŘ,

334 v. 72. ul. - New York.

Úřadovna otevřena od 9 hodin ráno do 8 hodin večer, též v neděli. Úplně bezbolestné vyplňování zubů zlatem, zlatem-platinou neb stříbrem n. oje specialita. Částečným neb úplným chrupám bez podkladu, t. zv. Bridge Work, věnuje se zvláštní pozornost. Úplně neb částečné chrupy na tmelovém, zlatém neb platinovém podkladu.

Sborník Sokolský
 na rok 1896

pokud zásoba stačí prodává za 25ct. jednatel výkonného výboru N. J. S.

Oznamujte...

v Sokole.....

Americkém ..

Bližší sdělí:

F. LIER,

410 E. 71st St.,

New York.

EMIL POLAK,

1321, první Avenue,
 roh 71. ul., New York.

Vyrábí všeho druhu stejnokroje a potřeby sokolské, střelecké a spolkové vůbec, klobouky a čapky pro pány a chlapce, dětské i chlapecké obleky.

Hojný sklad modního zboží pro pány, kufry, vaky, torby, peněženky a řemení u velkém výběru.

Dodavatelí Těl. Jednoty „Sokol“
 v New Yorku.

KNIHY

u výk. výb. N. J. S. na skladě:

Tyrš Mir., Dr.: Základové tělocviku ..	\$1.00
Kožíšek Fr.: Cvičební večery na koni na šíř10
Jindřich Fuegner. Životopis10
Vaniček Kar.: Sokolstvo, jeho směr a cíl Komenský Jan Amos a jeho snahy tělocvičné. Obě za03
Scheiner, Jos. E. Dr.: Tělesná cvičení ve starém věku65
Kožíšek Fr.: Cvičební večery na hrazdě12
„ „ 100 příkladů cvičení prostých18
Hron Karel: O cvičební soustavě20
Mendik Jan: Povely ku podrobnému procvičení poř. cvičení06
Scheiner Jos. E. Dr.: Úvahy a řeči dra. Mir. Tyrše. Povšechné úvahy o věci Sokolské, I 1.25
Povšechné úvahy o věci Sok., I 2.25
Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro školy, I. bez nářadí15
Klenka Jos. Těl. hry. II. S nářadím ..	.25
Hanušová Kl.: Dětský tělocvik20
„ „ Hry míčem pro veselou mládež15
Horalek F.: Pérem Sokolím; seš. 1—4 ..	.20
„ Na přední stráž05
Sládek Jos. V.: České písně15

Knihy tyto, pokud zásoba stačí, zasílá vyplacené jednatel výk. výb. tomu, kdo při objednání pošle výše udanou částku buď ve známkách, nebo poukázkou poštovní

Jan Černý, 437 E. 71st St., N. Y.

Václav Kunášek, dodavatel klobouků Nár. Jed. Sokolské.
 123 Fulton Avenue,
 ASTORIA, L. I. CITY, N. Y.

Zasílá klobouky sokolské, stejnokroje, cvičební obleky, pásy, monogramy, knoflíky sokolské atd. Ceny levné, jakost dobrá. — Ke šile, nákrčníky a klobouky ku koupi jsou u F. J a v ů r k a, 1403 Ave. A, mezi 74. a 75. ulicí.

.....Nákladem.....

—vydána byla—

ústředního
 výboru
 Východní
 župy
 v New
 Yorku

Nejnovější sbírka
Sokolských písní.

1. sešit po 3 centech

zasílá na požádání každému veselému Sokolu jednatel ú. v. Vých. župy

JOS. A. KNEDLHANS,

420--424 East 71st St.,

NEW YORK CITY.

N. B. -- Každý kdo si přeje objednat jakýkoliv počet zpěvníků, nechť zašle předem peníze v poštovních známkách jeden a dvoucentových.

Bratři Sokolové!

Jakmile se přestěhujete, oznamte laskavě ihned novou svou adresu výpravčímu Sokola Amerického,

FR. LIEROVI,

410 E. 71st St., New York City.

SOKOL AMERICKÝ.

Entered at the Post Office at New York, N. Y., as Second Class Matter.

Ročník XXII.

NEW YORK, 15. LISTOPADU 1900.

Číslo 11.

Předplatné pro členy na rok.....50c.
Pro nečleny.....50c.
Do Čech na rok.....1 zl. 50 kr.

ORGÁN NÁR. JED. SOKOLSKÉ.

Pofadatel: Dr. K. Štulík, 625 S. Lincoln St., Chicago, Ill.
Tiskař a výpravčí: F. Lier, 410 East 71st Street,
New York, N. Y.

Listárna redakce. — Příspěvky a dopisy do Sok. Am musí být v rukou pořadatele do 5. dne měsíce, v němž mají být uveřejněny. Rukopisy uschovávají se na dobu 3 měsíců, pak se zničí.

Listárna výpravčího. — Přestěhování nechtě oznámí výpravčímu předsídli Sokol sám, možno-li do 3. neb 4. toho kterého měsíce, s podotknutím, ku kterému sboru náleží. Nově odstouplé a vyloučené členy nechtě oznamuje tajemník neb účetní výpravčímu pravidelně každý měsíc.

Upozornění. — Bratři, kteří zasílají mně chtějí zprávy druhu jakéhokoliv, čiňte tak příště na adresu: A. Haller, 818 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

OBSAH.

Vzpružme síly své. — Příklady šermu bodmo. — Tělesná výchova v angl. dívčí škole. — Zajímavé číslice. — Spor Sokolů vyřízen. — Tělocvik a zdraví. — Listiny soudců ze závodů N. J. S. v Clevelandu. — Fysiologie tělesných cvičení. — Tělocvik a sport za poslední léta. — Dopisy: Ze Schenectady a Baltimore. — Různé zprávy. — Zápisy o schůzích výk. výboru. — Finanční zprávy jednatele výk. výb. N. J. S. a různá oznámení.

Vzpružme síly své.

Tak zdá se nám někdy, že klesáme, klesáme stále hlouběji a spásy východiště nedozírné jest oku našemu. Pravíme ovšem, že jenom "zdá", neb u nás postačí i přelud nepatrný, povahou svou třebaš neškodný, by uvedl mnohé z řad našich v zděšení. Pochybovače najdeme všude, nejen mimo řady naše, ale i mezi námi, a jsou to hlavně ti, jimž sokolství k srdci nepřirostlo, u těch, kdož nemohou pochopiti, že stávají by mohlo učení, jehož základy jsou čistě ideální, hlásající rovnost a bratrství pro všechny, učení, jež neposkytuje nikomu výhod zvláštních, nýbrž stejným dílem užívati dává ovoce svého všem těm, kdož plodů jeho žádostivi jsou. U nás není "pánů ani jenerálů", není také "kmánů", jsme si všichni rovni; u nás není zlatých "třapců", — křiklavé šerpy jiným dávno již jsme přenechali a tím zavrhlí, odhodili jsme vnadidla pro tak mnohé. Mnohým zdá se, že to chyba. Možná, vždyť společnost lidská větším dílem zkažená, buď vinou těch, kdož chod její uroují, neb následkem špatných základů školy života, jež často z člověka vytvoří také šosáka, sobce, podlízavého šplhálka a vše jiné spíše, než muže přímé povahy. Máme přispůsobiti se poměrům, tím více sobě bychom prospěli, — dvéře k nám otevřeli bychom těm, kdož pro ohledy mimo řady naše zůstávají, — tak radí nám ti, v jichž srdce pravá lidskost ještě nevstoupila.

Nechceme popřáti sluchu radě každé — a dobře tak. Máme zkušenosti z dob minulých i přítomných,

máme i cíl svůj jasně vytknutý. Jsme si rovni a takovými chceme též zůstat, nechceme všude a ve všem míti poručníků, těch máme mimo spolkový život až po krk a nám nahradí je bratrská porada a výsledek bude nám vždy příznivější. Touží-li kdo po předáctví neb povyšování nad druhé, ten dobře učiní, když zůstane mimo řady naše, my lidí takových sobě nepřejem a jistě bez nich lépe pokračovati budeme; proto ani v nejmenším nezdá se nám, že zůstávali bychom pozadu neb nepokračovali bychom dosti rychle.

Je-li pochybovačů mezi námi dosti, pak není ani nouze o ty, kdož vidí vše v růžových barvách, kdož starostí si žádných nepřipustí.

Často stává se, že úspěch malý přivádí nás v nadšení a utvrzuje nás v domněnku, že na nejlepší cestě pokroku se nacházíme. Jásáme též někdy předčasně a proto tak často v očekávání se sklámeme. Sklamáním častým málo k další práci se nadchneme a proto prospěšnějším pro nás, pohlížeti na vše kolem sebe střízlivěji, klidněji, to lépe nám prospěje.

Nuž, jak to přece s námi dopadá? Klesáme, či nabýváme více pudy, — mohutníme? — Počkej brachu, pomaleji! Dříve uvažme poměry naše, přehlédněme síly naše. Suď pak jakost a odpověď se Ti sama pak ozve.

Chybou bylo by tvrditi, že sbory naše mohutní. Nesmíme počítati tak z případů dvou nebo třech. Správné jest, že někde jeví se pokrok, však smutnou pravdou též, že sbory některé ochabují, klesají. Známe případ, kde sbor po 25leté činnosti dospěl na vrchol slávy, byv jedním z nejpřednějších sborů našich, řítí se rychle s výše, k níž s nadlidským namáháním mnohých přiveden byl a konec, konec — svírá nám to hruď, snad nemuselo tak býti, leč tak to chodí, kde otěže osudu spolku dostanou se v ruce bratrů "jenerálů-poručníků". A což není naděje na obrát k lepšímu osudu? Ba málo — málo, vše jde v nivec, mravní síla, — členstva síla — jmění síla, vše to mizí! Tam, — hle, opět jiný sbor. Nevíme ani určitě jak dlouho žije, — víme, že dříve žil a zdárně prospíval, v tělocvičně bývalo vždy živo a dnes živoří — možno-li to živořením ještě zvatí. Tělocvična zavřena na čisto, náčiní rez rozežirá, slavníky plíseň ničí a v místnosti kde dříve jarý šum a život vládnul — hrobové ticho se rozhostilo. Zmizeli z řad našich co celek, zmizeli i jednotlivci a sotva kdy se s nimi setkáme. Jsou to skutečnosti pro nás málo radostné, třebaš pro nás samé zničující nebyly.

Však ani jeden neb dva případy tyto nejsou důkazem, že klesáme, toť jen přirozený chod věci, podléhající

pravidlu, že vše vymizí, co života neschopno jest. A života neschopným stává se vše, co vybočí z dráhy vytknuté tomu neb onomu podniku. Proč právě na stejných základech založené spolky mohou prospívati, proč mohutní a krátce řečeno prospívají zdárně?

Krátce proto, že drží se a kráčí hlavně v mezích vytknutých životu našemu, že opatrně staví od základů nahoru a ne od střechy dolů. Co možností jest u sboru jednoho, možné jest i u jiného — a pak-li ne, pak základ není zdravý. Základem každého sboru jest členstvo, od jakosti jeho závisí vše.

S poměry těmito nemůžeme býti nikterak spokojeni. Pak-li právě tolik, co na jedné straně získáme, ztrácíme na straně druhé, pak zůstáváme státi a zůstanem-li státi, tedy ani nepokračujem. Tolik ovšem pravdou, co celku se týče. V jednotlivých sborech poměry se lepší a naší povinností jest přihlížeti k tomu, by všude tak se dělo a pak rychleji účelů svých dosáhneme.

Jak máme si počínati, by vyhověli jsme požadavkům těmto? Odpovědi mohlo by se dáti na tucty, nám však na mysli tane jedna, již málo kdo si obyčejně povšíme a ta jest: Při navrhování a přijímání nových členů počínejme si opatrně.

Na pohled zdáti se bude mnohému, že důvod tento jest již ten poslední, leč klamal by se. Posuďme následující skutečnost a snad spíše se nám porozumí.

Na začátku r. 1894 měla N. J. S. 3192 členů. Do polovice roku 1898 přibýlo nám celkem 2171 členů, měla tedy dle toho míti N. J. S. 5363 členů. Však v čase as třech a půl roku ztratili jsme celkem 2416 členů, tak že počet členstva klesl na 2947. Z těch kdož ubyli, bylo jich 1193, tedy skoro dvanáct set vyloučeno pro neplacení příspěvků, mezi nimiž 33 jich pro jiné ještě příčiny vyloučeno. Jinými slovy: Ze všech lidí, již v čase třech a půl roku v řady naše se hlásili, zmizela jich skoro polovina. To jistě jest úkaz smutný, jenž původ svůj vzal hlavně v tom, že přijímáme každého mezi sebe, třeba mnohý přihlásil se s úmysly zcela jinými, než jakých kandidát sokolství míti má. Číslice tyto dokazují, jak mnoho lidí přichází v řady naše z pouhé kratochvíle, jimž osud náš jest lhostejný. Tážeme se pak: můžeme pokračovati, můžeme dodělati se příznivých výsledků, když mezi námi tolik třtin větrem se klátících?

Jak muselo by to mezi námi vypadati, kdyby každý příslušník náš činně na práci naší podílu bral. Nemůžeme žádati na každém, by horlivě cvičil, avšak i potom máme ještě dosti jiné práce, mimo tělocvičny naše, jež někdo konati musí a na niž vydatně působiti mohou i všichni ti, kdož na cvičení podílu neberou. Však dnešní dobu naše záležitosti ve sborech spravují pouze jednotlivci, jichž několik pouze, ostatní — ti přihlíží ke všemu bez zvláštního zájmu, tak jako by celá věc se jich ani netýkala. V tělocvičnách, tam nevyhlíží to o mnoho lépe. Buďto je cvičitel placený a ten nechť se o vše stará sám, neb kde ho není, tam odstůně to br. náčelník. Že k té pravé činnosti v tělocvičně zapotřebí jest spolupůsobení všech členů a hlavně těch starších cvičících, to zdá se, že mnozí dosud nepochopili.

Nuže, čas již, bychom se vzpamatovali. Tím, že ztratili jsme něco členů na počtu, tím neztratili jsme vlastně ničehož, ježto zbavili jsme se živlu nežádoucího, jemuž snad vlastní prospěch i cestu mezi nás okázal. Jen trochu zvýšené činnosti a žaloby na neúspěchy pominou, pominou i stesky na netečnost, jejíž původců mezi námi stále ubývá a nebude trvati to dlouho, že lepší budoucnost nám zasvitne.

Příklady šermu bodmo.

Píše A. Haller.

CVIČENÍ DVOJIC.

Simple attacks — útoky jednoduché.

(Pokračování.)

Příklad IV.

1) Cut over (coupe).	1) Parry tierce.
2) Feinte in line — cut over.	2) Parry quarte — tierce.
3) Feinte low quarte — feinte high quarte — cut over.	3) Parry low quarte — high quarte — tierce.
4) Advance — cut over. Engage in tierce:	4) Retreat — parry tierce.
5) Cut over.	5) Parry quarte.
6) Feinte low tierce — feinte high tierce — cut over.	6) Parry low tierce — high tierce — quarte.
7) Feinte second — feinte high tierce — cut over.	7) Parry second — high tierce — quarte.
8) Advance — cut over.	8) Retreat — parry quarte.

Příklad V.

1) Feinte in line — disengage — resume guard (eng. in quarte) — parry quarte.	1) Parry quarte - tierce - feint in line - attack.
2) Feinte low quarte — feinte high quarte — disengage — resume guard (eng. in quarte) parry quarte.	2) Parry low quarte - h. quarte - tierce - feinte in line - attack.
3) Feinte in line — disengage — resume guard (eng. in tierce) — parry tierce — quarte.	3) Parry quarte - tierce - feinte in line - disengage.
4) Feinte low quarte — diseng. in h. line — resume guard (eng. in quarte) — parry tierce.	4) Parry low quarte - h. tierce - feinte in line - disengage.
Eng. in tierce:	
5) Feinte in line — diseng. — resume guard (eng. in tierce) parry tierce.	5) Parry tierce - quarte - feinte in line - attack.
6) Feinte low tierce — feinte h. tierce — disengage — resume guard (eng. in tierce) parry tierce.	6) Parry low tierce - h. tierce - quarte - feinte in line - attack.
7) Feinte in line — diseng. — resume guard (eng. in quarte) parry quarte — tierce.	7) Parry tierce - quarte - feinte in line - disengage.

8) Feinte second—diseng. in h. line — resume guard (eng. in tierce) — parry tierce — quarte.

Pozn. — Při návratu na střeh (po výpadu) může ten, jenž útok vykonal, zůstat v utkání na stejné straně v níž útok veden byl, aneb může v stejném případě přejít v utkání na stranu druhou. Poznámky uvedené v příkladu tomto v závorkách vztahují se na případy tyto.

Příklad VI.

1) Feinte in line - cut over - resume guard (eng. in quarte) - parry quarte - quinte.	1) Parry quarte - tierce - feinte in line - attack low quarte.
2) Feinte low quarte - high quarte - cut over - resume guard (eng. in quarte) - parry quarte - tierce.	2) Parry low quarte - h. quarte - tierce - feinte in line - disengage.
3) Feinte in line - cut over - resume guard (eng. in tierce) parry tierce - quarte.	3) Parry quarte - tierce - feinte in tierce - cut over.
4) Feinte in line - cut over - resume guard (eng. in tierce) disengage.	4) Parry quarte - tierce - quarte.
Eng. in tierce.	
5) Feinte in line - cut over - resume guard (eng. in tierce) parry tierce - low tierce.	5) Parry tierce - quarte - feinte in line - attack low tierce.
6) Feinte low tierce - h. tierce - cut over - resume guard (eng. in tierce) parry quarte.	6) Parry low tierce - h. tierce - quarte - feinte in line - cut over.
7) Feinte second - high tierce - cut over - resume guard (eng. in tierce) parry tierce - quarte.	7) Parry second - high tierce - quarte - feinte in line - disengage.
8) Feinte second - disengage (in low quarte) - resume guard (eng. in quarte) - feint in line - cut over.	8) Parry second - quinte - high quarte - tierce.

Příklad VII.

Feint attacks — útoky klamné.

Prvý:	Druhý:
1) Mark one - two.	1) Parry tierce - quarte.
2) Feinte in line - mark one - two.	2) Parry quarte - tierce - quarte.
3) Feinte of disengage - mark one - two.	3) Parry tierce - quarte - tierce.
4) Feinte low quarte - feinte high quarte - mark one - two.	4) Parry low quarte - h. quarte - tierce - quarte.
Eng. in tierce:	
5) Mark one - two.	5) Parry quarte - tierce.
6) Feinte in line - mark one - two.	6) Parry tierce - quarte - tierce.

7) Feinte low tierce - feinte high tierce - mark one - two.	7) Parry low tierce - h. tierce - quarte - tierce.
8) Feinte second - high tierce - mark one - two.	8) Parry second - high tierce - quarte - tierce.

Příklad VIII.

1) Mark one - two, attack low quarte.	1) Parry tierce - low quarte.
2) Feinte in line - mark one - two - attack low quarte.	2) Parry quarte - tierce - quinte.
3) Mark one - two, attack low quarte - resume guard and parry l. prime.	3) Parry tierce - low quarte - feinte in line and attack.
4) Feinte in line - mark one - two - resume guard and parry quarte - tierce.	4) Parry quarte - tierce - quarte - feinte in line - disengage.
Eng. in tierce.	
5) Mark one - two, attack low tierce - resume guard and parry l. prime.	5) Parry quarte - second - feinte high quarte and attack.
6) Mark one - two, attack low tierce - resume guard and parry tierce - quarte.	6) Parry quarte - l. tierce - feinte in h. tierce and cut over.
7) Feinte in low tierce - feinte high - mark one, two, attack low tierce - resume guard and parry l. prime.	7) Parry low tierce - h. tierce - quarte - second - feinte h. quarte and attack.
8) Feinte in line - mark one - two - resume guard and parry tierce - quarte - tierce.	8) Parry quarte - tierce - feinte h. tierce - mark one - two.

Pozn. — V cvičeních, kde předem udává se "feinte in line", vykonáme napřed feinte (pobroz, čili napnem páži) a pak teprv útok provádíme. Kde psáno jest pouze "mark one - two", tu hned z utkání přecházíme hrotem (při napínání paže) na druhou stranu sokova končire.

Příklad IX.

1) Mark one - two - three.	1) Parry tierce - quarte - tierce.
2) Feinte in line - mark one - two - three.	2) Parry quarte - tierce - quarte - tierce.
3) Mark one - two, three, attack low tierce.	3) Parry tierce - quarte - low tierce.
4) Feinte in line - mark one - two - three, attack low tierce.	4) Parry quarte - tierce - quarte - second.
Eng. in tierce.	
5) Mark one - two - three.	5) Parry quarte - tierce - quarte.
6) Feinte in line - mark one - two - three.	6) Parry tierce - quarte - tierce - quarte.
7) Mark one - two - three - attack low quarte.	7) Parry quarte - tierce - low quarte.
8) Feinte in line - mark one - two - three - attack low quarte.	8) Parry tierce - quarte - tierce - quinte.

Pozu. — Mark one - two, attack low tierce (quarte) znamená tolik jako: Mark one - two, in to low line. —

Mark one - two - three, podobá se úplně útoku naznačenému v příkladu VII. cvičení 3), to jest rovná se k feinte of disengage a one - two. Příklad tento můžeme pak též i prováděti na způsob cvičení obsažených v příkladu VIII., kde řad druhý přechází z obrany v útok a kde řad první po útoku obranu provádí. Dříve než přikročíme k cvičení dalšího bodu patřícího do skupiny útoků klamných, musíme nacvičiti kryty kružné, bez nichž další bod zvaný kružný přebod = Double, provésti nemůžeme. K nacvičení krytů kružných uijme bodů až dosud nám známých z příkladů přímých i klamných útoků.

(Pokračování.)

Tělesná výchova v angl. dívčí škole.

Od Dra. H. Schnellera, v Altoně.

Pravidlo, že tělesné cvičení také na vyučovacím plánu dívčích škol má být zařadeno, dochází nyní v Anglii veškerého souhlasu. Různosti mínění panují jen ještě o způsobu a obsahu jeho, než i tu lze pozorovati veliký pokrok, poněvadž mínění, že duševní i tělesná slabost náleží k známkám pravého ženství, stále mizí.

Těmito asi slovy počíná Penelope Lawrence z Brightonu svoji zprávu o hrách a lidových cvičeních na vyšší dívčí škole v Brightonu, kterážto zpráva podává výborný obraz o způsobu, jakým se pečuje o tělesná cvičení na vyšších soukromých školách dívčích v Anglii. K této zprávě jest připojena ještě jiná zpráva o témže předmětu, totiž o tělesných cvičeních na vyšší dívčí škole v Sheffieldu, kteroužto zpracoval E. Woodhouse. Obsah své práce jest asi tento:

Nižší dívčí školy spokojují se ponejvíce s pravidelnými denními "calisthenics", prostnými to cvičeními ku podporování tělesné krásy, pro něž se požaduje týdenní doby vyučovací asi půl druhé hodiny, při čemž ovšem pokročilejší žákyně mají ještě odpoledne dobrovolně cvičiti.

Účastenství děvčat při veřejných zápasech škol dlužno stavěti na stejný stupeň se školními koncerty, poněvadž obě jest vzpružinou ostatním žákyním a závažným prostředkem k posilování "esprit de corps". Toto srovnání vztahuje se na anglické poměry, kde závodníci a závodní družstva právě takové uzavřené celky tvoří jako zpěvácký sbor ústavu. Povšimněme si nyní výkonů brightonské dívčí školy.

Pochody: Kdykoli jest odpoledne prázdno, podnikají se delší vycházky; děvčata od 14—18 let ujdou bez obtíže 10—15 km.

Běh: V létě se cvičí v uzavřené místnosti, v zimě na vzduchu. Větší děvčata ubírají se za chladné doby roční před začátkem vyučování obyčejně každodenně k hřišti, okolo něho a pak zase zpět (t. j. drahou asi 1½ km.) částečně pochodem, částečně během při ustavičném zvětšování délky dráhy. Jako pravá Angličanka uvádí slečna Lawrence pro tuto dráhu také rekord v ústavu dosažený, kterýž obnáší 9 m. 17½ vt. Tři další žákyně zůstávají pozadu mezi 10 min., sedmá pak žákyně potřebuje 10—12 min.

Plování: Skoro všechny dívky umějí plovati. Plavkyně se dělí na několik tříd. Mezi nejnižší náleží ty, které dovedou udělati 10 temp, pak přijdou ty, které vydrží 5, 15 a 30 minut. Školní rekord obnáší tohoto času 40 neb 42 min. při dráze 1.650 m. Která dívka vydrží netoliko plavati půl hodiny, nýbrž s jistotou se vyzná i v různých způsobech plavání, dovede se potápěti, družku svou minutu nésti, v šatech plavati a ve vodě se z nich svléci, obdrží právo nositi školní barvy. Tohoto práva dosáhlo v roce 1897 ze 100 žákyň 13, 12 jiných dovede plavati půl hodiny, 11 čtvrt hodiny.

Tělocvik: Ústav má tělocvičnu, ve které se cvičí ve 2 odděleních 1 hodinu týdně. Vyšší oddělení sestává ze 44 vybraných děvčat, která již dobře cvičiti umějí, nižší se skládá z 50—60 méně cvičených žákyň. Každá tělocvičná třída se dělí v družstva (sections), která vedou 2 cvičitelky (captain a lieutenant). Poněvadž hodina tělocviku dle anglického zvyku jest v malých denních přestávkách, jsou výsledky vyučování lepší, než by se dalo očekávati. Polovička vyššího oddělení a část děvčat z nižšího dovede dobře cvičiti na hrazdě. Skoro všechny dovedou kromě toho vyšplhati se na lano 6 m. dlouhé. Většina z nich dovede také přeskočiti koně (na šíř) a dovede přeručkovati vodorovný žebřík a "silnější dovedou pak ještě mnohem více".

Šerm: Pěstuje se koněří. Cvičí 24 děvčata.

Tanec: Každou zimu jest taneční kurs, jehož se účastňuje asi polovina žákyň. Každých čtrnáct dní jest věneček.

Hry: Vedení her spočívá v rukou sboru, který se skládá z učitelky a několika větších děvčat. Každý dům — největší školní pensionáty anglické nechovají své svěřence v jediné budově, nýbrž v několika menších domech — vysílá do něho zástupkyni; k tomu přistupují ještě vůdkyně prvního školního družstva a jeho zástupkyně. Samostatná vláda děvčat se znamenitě osvědčila a způsobila, že skoro všechny žákyně dobrovolně se her účastní. Kdo nechce s sebou hráti, musí zatím jiti na procházku, k čemuž děvčata pravidelně méně chuti mají, tak že přec jen raději jdou hráti. Výbor rozděljuje děvčata také dle jejich způsobilosti v několik tříd, a snaha děvčat dosáhnouti povýšení do vyšší čtyř přispívá nemálo k oživení hry. Nicméně bylo by hraní jednotvárné, kdyby čas od času nepřinášely nové vzpružení závody a to jednak mezi různými domy ústavu, jednak proti cizím školám a spolkům. V zimě se hraje jen "hockey", hra svými pravidly podobná kopané, jenže se při ní užívá malého míče, jenž se odráží holí dole zahnutou. K pěstování této hry má škola místo, na němž lze současně zaměstnati tři partie. Poněvadž jest to hra dosti namáhavá, trvá denně pouze 70 min. od 2 hod. 20 min. do 3 hodin 30 min. odpoledne, kdežto hry letní trvají 2—3 hod. Začíná se tedy ¾ hod. po obědě, končí půl hodiny před počátkem odpoledního vyučování.

V létě hraje se hlavně "cricket"; také k tomu jsou určena tři místa. Ke cvičení v páčování je kromě toho ještě zvláštní místo s vysokou sítí, aby míče příliš daleko neodletovaly. Čtyři pole pro "lawn tennis" zaujímají

zbývající část velikého prostranství. Na jaře, když je příliš teplo pro "hockey" a přece ještě není počasí příliš zruvivo pro "cricket", hraje se "rounders", anglická hra míčem. Zvláštní obtíže působí děvčatům házení míčem. Proto se mu učí zvláště a docílilo se při tom pozoruhodných výsledků. Rekord školy obnáší 55 m.

Vrhy 50metrové nejsou zvláštností. Vedle házení pěstuje se hlavně pátkování a tu se častěji dosahuje vrhu přes 100 m.

Vliv her na dívky jest podle pozorování velice příznivý jak v ohledu zdravotnickém, tak i působením na ducha a charakter. Surovosti vůbec nikdy se nevyskytují, nehody pak ve 12 letech pouze třikrát. Dívky, které ve hře vynikají, jsou zručné při práci a co se týče předhůzky, jež se často hrám činí, že kazí způsobu, tu vystupování děvčat stalo se sice přímější a nenucenější, což při starších generacích často tu a tam vzbudí nelibost, leč nelze říci, že by byly činěny vážnější stížnosti. Tolik zpráva Penelopy Lawrenceové.

K tomu ještě několik doplňujících sdělení z pojednání E. Woodhousa. Také na škole sheffieldské je zřízen výbor cvičených žaček, jenž řídí hry. Hřiště jest otevřeno od rána od 8 do večera do 8 hod., avšak jako oficiální čas ke hraní platí od února do října od 2—5 h., od října do února od 2—4 $\frac{1}{4}$ hodin. V zimě se hraje "hockey", v létě cricket a tennis. Menší dívky provozují současně i jiné hry a cviky pro ně způsobilé. Je-li pravdivým popis tělesných cvičení zde uvedených, převyšuje škola sheffieldská sesterský ústav brightonský — hlavně péčí, jež se věnuje tělesnému vývinu každého děvčete.

Hned při vstupu do ústavu jest každé dítě lékařkou prohlédnuto a o jeho tělesném stavu sepíše se protokol, jenž jedná o stáří, výšce, váze, obličejí, sluchu, krku a dechu, o plicích, srdci, objemu hrudníku, šířce pasu, o útvaru prsou, svalstvu, o klenutí nohy a vzrůstu. Je-li žádoucí důkladnější vývin tělesný některé části, nařídí se zdravotní gymnastická cvičení, které učitelka tělocviku buď s ním samotným anebo ve společnosti jiných děvčat provádí. Po případě může býti dítě podrženo tak dlouho v nižší třídě, až dle výsledku zkoušky může dokázati, že tělesné vady denním cvikem jsou odstraněny.

Ke konci stůž zde rozvrh hodin učitelky tělocviku v tomto ústavě. V 9 hodin zjistí a upraví se teplota na chodbách a v tělocvičně, potom až do 10 hodin 30 minut zdravotní cvičení chorobných dívek, od 10 hod. 30 min. do 11 hodin zdravotní tělesná cvičení zvláštní třídy 6 nejvyšších 10 dětí. Od 11—12 hodin 45 minut švédský tělocvik všech žáček v několika odděleních za sebou. Od 2 hod. 45 min. do 3 hodin 30 min. a od 3 hodin 30 min. do 4 hod. 15 min. cvičení na náradí, třídy sestavují se podle výcviku, každé děvče cvičí jednou, slabé dvakrát nebo třikrát týdně. V každém školním vysvědčení obdrží rodiče od učitelky tělocviku zprávu o stavu tělesného vývinu svých dětí.

Preložil Lad. Smělý.

Zajímavé číslice.

Statistika Svazu československého Sokolstva za rok 1899 přináší zajímavé číslice o stavu členstva, cvičenců atd. Ve všech zemích, kde tělocvičné spolky v ústřední tělesa zorganizovány jsou, děje se stejné sčítání, jichž porovnání vede k zajímavým výsledkům v mnohém případě.

Nejpodrobnější statistika, již se nám dostalo o stavu Sokolstva svazu československého udává, že v združení tomto nacházelo se koncem r. 1899 celkem 547 jednot. Všechny tyto jednoty rozděleny jsou ve dvě Obce Sokolské a sice Českou Obec Sokolskou a Moravsko-Slezskou Obec Sokolskou. Sedm jednot tvoří pak župu dolno-rakouskou.

Česká Obec Sok. rozdělena jest na 23 žup s 419 jednotami.
Mor. Slezská O. S. „ „ „ 9 „ se 121 „
Župa dolno-rakouská 1 župa se 7 „

Celkem 33 žup a 547 jednot.

Všechny sdružené jednoty Č. O. S. měly celkem 36160 členů.
„ „ „ M.S.O.S. „ „ 9296 „
Župa dolnorakouská má 1149 „

Ve Svazu českoslov. Sok. bylo úhrnem 46.605 členů.

Při posledním sčítání obyvatelstva napočteno v Čechách k české obcovači řeči se hlásivších osob 3,644,188

Na Moravě 1,591,562

Ve Slezsku 605,649

Celkem 5,841,399

Dle toho připadnul by přibližně jeden Sokol v Čechách na každých 100 českých obyvatelů, na Moravě a Slezsku přibližně na každých 236 českých obyvatelů, neb v jiném ještě přirovnání připadne 1 člen sokolského spolku na 128 obyvatelů v zemích koruny české.

V Německu vydal ústřední svaz zvaný "Deutsche Turnerschaft" statistiku členstva, z níž vysvitá, že k tělesu tomuto hlásí se 6303 jednoty s 626,512 členy, z čehož však jest 91,810 dorostu. Jest to slabá stránka Němců z říše, že vše, co nějakou kulturu a zavání, má u nich příslušníků vžly více, než skutečně tomu jest a k velkým číslicím snadno si dopomohou. Leč i kdyby nějaký ten tisíc jim upřen byl, zůstane přec jen Deutsche Turnerschaft nejsilnějším tělocvičným sdružením v celém světě. O síle Turnerů učiníme si snáze pojem z následujících číslic:

Všech cvičenců (i s dorostem) čítá se 302 807. Ženských odborů jest 673 s 20,588 členkyněmi. Cvičitelů mají 31,618. Vlastních tělocvičien má 509 jednot. (Ve Svazu českoslov. Sok. počítá se 10 297 cvičenců, 2,167 cvičitelů a 53 jednoty mají vlastní tělocvičny). Svazek Turnerů rozdělen jest na XV. krajů, jež dělí se na 272 župy. Mimo ústřední svazek jest 850 tělocvičných jednot německých. V XV. kraji sdruženy jsou německé jednoty v Rakousku. Kraj ten čítá 16 žup s 530 jednotami a 58,275 členy (i s dorostem.) V říši připadá jeden člen turnérského spolku přibližně na 90 obyvatelů.

Ve Švýcarsku stává sdružení švýcarských gymnastů, v němž zastoupeno jest 539 jednot s 38,119 členy. Celý svaz rozdělen jest na 19 žup; 14 jednot, jež rovněž ku sdružení přináležejí, nejsou zařazeny v žádnou župu, působíce zcela samostatně. (Pražský Sokol jest též sám pro sebe, stojí mimo župních sdružení.)

Švýcarsko, malá to republika v Střední Evropě, stojí počtem jednot a cvičenců v procentním poměru přede všemi jinými zeměmi a národy. Ve 2,917,754 obyvatelů země zastoupeny jsou tři různé národnosti a sice německá, francouzská a italská, což ani v nejmenším není na překážku vývoji a přátelskému obcování jedněch s druhými. Vláda vydatně podporuje spolky gymnastů, tak že počet jich dostoupil té výše, že jeden gymnast připadá as na každých 80 obyvatelů země.

Dánsko zaujímá čtvrté místo co do počtu gymnastů v poměru k obyvatelům země. Rozloha Dánska jest jen o málo menší než Švýcar, (Dánsko: 15,289 čtver. mil, Švýcarsko má 15,976 čtver. mil), též i poměr obyvatelstva jest skoro stejný, počítaje dle posledního udání, že v Dánsku jest 2,185,336 obyvatel. Tělocvičných

spolků jest v zemi této 380 s úhrnným počtem 9.229 členů, což dělá poměr jednoho člena ke 235 obyvatelům.

Norsko s 2,000.917 obyvatelů chová 30 tělocvičných spolků s počtem 4 500 členů, z čehož připadá na 445 obyvatelů jeden člen.

Belgie má 6,586.593 obyvatelů, jakkoliv na rozměr menší jest než Dánsko, (měřící pouze 11.373 čtver. mil). V Belgii počítá se 141 tělocvičných spolků, majících 13.496 členů dohromady. Připadá tam tudíž jeden člen tělocv. spolků na každých 488 obyvatelů.

Hollandsko, skoro v stejné rozloze jako Belgie, (má 12.648 čtver. mil) má 5,004.204 obyvatelů. Zde nalezá se 129 tělocvičných spolků, majících 9.105 členů celkem. Připadá tudíž jeden člen na každých 550 obyvatelů.

Francie, ta země umění a vědy pokulháva silně v oboru fyzické kultury za zeměmi jinými. Nepatrné Švýcarsko má sedmkrát tolik procent gymnastů co Francie. Ačkoli vláda vydatně podporuje spolky gymnastů, stává tam dosud pouze 544 spolků, majících úhrnem 66.000 členů. Ve Francii počítá se 38,343.192 obyvatelů a připadá tudíž jeden gymnast na 581 obyvatel.

Italie vychovala již velké muže, však celkem vzato, obecný lid duševně jest hrozně zanedbán. Země sama jest krásná, bohatá, lid však hmotně i duševně ozebračen. V zemi takové špatně se vede spolkovému životu a proto také mezi 31,667.946 obyvatelů nachází se pouze 104 tělocv. spolků, s úhrnným počtem 13.475 členů. Belgie mající pátý díl obyvatelstva, má také tolik gymnastů. V Italii připadá jeden gymnast na 2.349 obyvatel.

Švédsko, kde původ svůj vzal až příliš vědecký Ljungův system tělocviku, chová velmi slabé procento gymnastů, což vysvětlíme si pouze v tom smyslu, že tělocvik švédský pro spolky k pěstování se mnoho nehodí. Švédsko má skoro 5,000.000 obyvatel a pouze 38 tělocvičných spolků, majících na 2.000 členů, tak že ve Švédsku připadá jeden gymnast na 2.400 obyvatel.

Anglie má velkou sílu atletických a sportovních klubů, o nichž těžko dá se statistika sestavit, ježto v Anglii dosud nestává sdružení těchto klubů.

Jasný přehled o dosud zaznamenaných datech dá nám následující tabulka.

Stav předních těl. spolků v Evropě.

Země	Obyvatelstva	Kolik těl. spolků	Počet gymnastů	Gymn. p. na obyvatel.
Švýcarsko.....	2,917.754	539	38,119	80
Německo.....	52,279.901	6.303	626.512	90
Země koruny české*)....	5,841.399	540	45.456	128
Dánsko.....	2,185.336	380	9.229	235
Norvéžsko.....	2,000.917	30	4.500	445
Belgie.....	6,586.593	141	13.496	448
Hollandsko.....	5,004.204	129	9.105	550
Francie.....	38,343.192	544	66.000	581
Italie.....	31,667.946	104	13.475	2.349
Švédsko.....	5,009.632	38	2.000	2.400
Úhrnem.....	151,836.874	8.748	827.892	183

Spor Sokolů vyřízen.

K dopisu Sok. F. Štětky podáváme tuto zprávu vyskytnuvši se v časopisu Svornosti. Zdržíme se všech poznámek, jichž o celém tom příběhu napsáno již více než nám ku cti slouží. Doufáme však, že na příště ušetří nás br. baltimorští od žádostí za uveřejňování dopisů, jichž obsahy pro list náš nejsou právě vítanou látkou.

"Baltimore Sun" ze dne 27. října píše: "Soudec Stockbridge v circuitním soudu č. 2 zamítl žalobu Křištofa J. Rochlitzze za ustanovení receivera pro Sokolskou Jednotu Blesk, český podpůrný spolek a vydal injunction, již zakazuje se V. J. Šimkovi a ostatním užívání jména tohoto spolku."

Obháječem spolku byl právník Packard a obháječem Rochlitzze právník Weeks. Rozsudek tento vydán byl v pátek 26. října po přelíčení, které trvalo plně tři dny a v němž vyslechnuta celá řada svědků z obou stran. Máme za to, že na podrobnosti těchto dvou

*) Počítá se pouze obyvatelstvo národnosti české. Počet jednot a členů udán bez župy dolnorakouské.

žalob budou se pamatovati mnozí z čtenářů, jak byly udány již dříve v tomto listu. - Mají se následovně:

Na ponělek 19. března t. r. svolána byla do místnosti Bohemie valná schůze všech Sokolů, patřících ku Sokolské Jednotě Blesk za tím účelem, aby se rozhodlo, jaké kroky se mají učinit vzhledem ku nově projektované sokolské síni, zda se má vykoupiti Šimkova "Bohemie", či mají-li zakoupeny býti někde jinde pozemky pro tu novou síň. Pro vykoupění "Bohemie" hlasovalo 22 Sokolů, pro zakoupení pozemků ku stavbě nové síně odevzdáno 68 hlasů. Stavební výbor, pověřený na té schůzi, usnesl se na schůzi 21. března odbývané zakoupit pozemek na Gay a Preston ul. v rozměru 60x104 za obnos \$5000, což také učinil. Koupě uzavřena a pozemek zaplacen dne 28. dubna. Sok. Jed. Blesk povolila \$700 ze své pokladny, \$1500 sebráno prodejem akcií a zbytek \$2800 zapůjčili někteří krajané.

Když se jednalo o zaplacení pozemku, shledáno, že sbor na jméno "Sokolská Jednota Blesk" inkorporován nebyl, že je zde pouze inkorporace z r. 1872 na jméno "Association Blesk", jelikož ale pravé jméno sboru po leta bylo "Sokolská Jednota Blesk", a jelikož i na to jméno akcie byly vydány, bylo nutno, dáti sbor znovu inkorporovati na jméno "Sokolská Jednota Blesk". Následkem této inkorporace nové bylo třeba obeslati schůzi všech členů a každý z nich musel podepsati jméno své v seznam členský, tak jakoby se sbor znovu zakládal a podepsat stanovy. Ve schůzi této bylo viděti mnoho horké krve, někteří zdráhali se jméno své podepsat. Z toho došlo na rozbroje a na dvě strany. Jedni tvrdili, že ta stará inkorporace z roku 1872 je jim dost dobrá, že si novou nepřejí, — inkorporace nová byla ale nutností, když již akcie na to jméno byly vydány a koupě měla býti uzavřena. Jeden z nespokojených těch členů, Sokol Křištof J. Rochlitz podal žalobu za ustanovení "receivera" spolku tomu, neměl prý spolek ten práva používat peněz, které placeny byly na podporu v nemoci, na zakoupení pozemků. Rochlitz v žalobě tvrdil, že byl členem "Association Blesk" a ne "Sokolské Jednoty Blesk", že nově utvořená inkorporace na jméno Sokolská Jednota Blesk z r. 1900 nemá žádného práva, používat peněz starého spolku "Association Blesk" na stavbu síně nové a žádal soudy o rozhodnutí o té věci.

To byla jedna z žalob, na niž soud dal nyní rozsudek v neprospěch Rochlitzze. Důvody soudcovy byly, že je sice pravdou, že r. 1872 inkorporace vyhotovena na jméno Association Blesk, r. 1875 2. dubna však že došlo na spojení spolku "Blesk" s Těl. Jednotou Sokol a tu přijaly oba ty sbory se spojivší jméno "Sokolská Jednota Blesk" na věčné časy. Tou dobou přestala míti inkorporace z r. 1872 platnost a od té doby plynuly dle úsudku soudce peníze do pokladny Sok. Jed. Blesk a jelikož spolek tento nevykazuje, že by byl měl nějaký zvláštní fond pokladny pro nemoc, nýbrž měl pokladnu společnou, kamž plynouy veškeré příjmy a z ní kryta byla i všechna vydání, tu byl spolek tento i oprávněn, povolovati peníze i na jiné účely a z té příčiny nemůže dáti povolení "receivera" a z toho také důvodu, že od r. 1875 "Sokolská Jednota Blesk" stává, vydána i týmž soudcem záповěď používati jména toho spolku V. J. Šimkem a ostatními.

My, referující tehdy o žalobě, psali jsme mezi jiným, že je to velmi nemilá událost a že litovati je, že to tak daleko dojiti muselo, hledati u soudů právo, že by bylo bývalo stokrát moudřejším, kdyby v dobré vůli vše se bylo urovnalo, zájmům Čechů že by to bylo posloužilo více stokrát atd. atd. Když ale k soudům už se šlo a nyní vydán rozsudek soudní — osobou povolano — tu na věci se nic nemění. Vše se vysvětlila, dnes je jasno a ku přání by bylo, aby osobní spory byly dány stranou a pracovalo se pro dobrou věc dále. Je to čistě osobní věc většiny i menšiny dnes, jak se zachovají; bude-li chtíti zůstati menšina na dále členy "Sokolské Jednoty Blesk", jejíž účelem jest domoci se svého vlastního stánku, aneb setrvá-li, nepřejí si nové síně, při sboru novém, který si v měsíci srpnu již založili. I pro dva sokolské sbory jest zde dosti místa a nikdo jim v tom brániti nemůže. V jiných městech existuje vedle sebe také více sokolských sborů a dobře se snášejí a dobře květají a to může býti i v Baltimore, jen na tom záleží, aby byla dobrá vůle a svornost a aby všechno jednání čelilo ku prospěchu dobré české věci a ku zduaru českého rodu.

Tělocvik a zdraví.

Nedávná polemika v polských lékařských kruzích. Tlumoči a poznámkami opatřil Dr. D. Panýrek, odb. lékař chorob chirurgických v Karlině.

(Pokračování.)

Já zase ze své zkušenosti podotýkám, že učitel her i učitelka potřebuje mnoho umění paedagogického, aby vedla správně hry, a mnoho vloh přirozených, kterých těžko získati; je tedy správně, že jak v Německu, tak ve Švédsku a nyní i v Haliči jsou zvláštní kursy k výchově učitelů her. Kdo navštívil pěkný park profesora Jordana, ten vzor parku pro mládež, který nemá nikde sobě rovného, ten viděl na každém hřišti cvičitele, který vedl hry, pochody i zpěv. Na schopnosti cvičitele závisí život a spořádanost čtyř, pořádek v jeho řadách. Zábavy nejsou libovolné — každý den plán k nim stanoví ředitel parku, Dr. Tokarski — a ten soulad a systematickosti dodává věci paedagogické ceny, neodnímaje v ničem příjemnosti a prospěšnosti, kterou přináší mládeži a dětem.

Třeba děti učití hrát si, neboť sevřeny školní přísností, sklíčené ohledy na dobré mravy, přítomností osob starších, nejednou neudržívají, nervosních, často také těsným obydlím ztrácejí křepkost a chuť ke hře. Je to zjev analogický tomu, který pozorujeme u zvířat zavřených v kleci. Po jisté době v zajetí ztrávené stávají se pohodlnými, lenivými a pak, i když byla puštěna na svobodu, nevracejí se hned k prvotní své přirozenosti.

Kdo zná děti, kdo se s dětmi více zabýval, ví dobře, jak k oživení her přispěje přítomnost a účastnictví učitele a učitelky.

Viděl-li vážený autor v životě takové učitelky neb paedagoga moralisty, „jichž celá cnost v zamračeném pohledu a kočičích drápech“ spočívá, bylo by ovšem ukrutenství poroučeti dětem, aby si hrály za jich vedení, ale ježto náležejí takové typy minulosti nebo k řidkým výjimkám v přítomnosti, proč to nepodotýká a proč všechny zahrnuje výčitkami nespravedlivými? Na štěstí lid zná jiné typy. Již pobyt mezi dětmi zrak rozveseluje, čelo vyjasňuje a srdce otvírá. Třeba na příklad viděti jen vzorného P. Kozlowského, staršího učitele v parku Dr. Jordana, jak po obtížné práci odborné po celé jitra a odpoledne trávající, večer bavi se s dětmi, běhá, skáče, zpívá a tělocvik provádí, aby člověk nabyl úcty k té skromné a tak plodné práci. Heslem slavného prof. Jordana, který park založil a pro děti jej ustanovil, i těch, které povolal ku práci pro myšlenku svou, jakož i oněch, kteří u nás ji hledí rozšířiti, mohla by být slova, která pronesl prof. Mosso: „Rozveselovati mládež, buditi její zdatnost jest povolání důstojné každého člověka, který má srdce na pravém místě.“

Proč tedy — můžeme se směle tázati — Dr. Kamieński pronáší soud tak bezohledný o účelích na základě několika typů výjimečných, které v životě potkal, a nesnaží se poznati jiné, lepší a názory své opírá o vlastní snad vzpomínky z let dětských, kdy před očima přisného učitele „přestál peklo nudy tělocvičné.“

Dojmy, kterýchž tehdy doznal, mohou být důležitým příspěvkem ku psychologii dítěte a vrhají jisté světlo na vyučovací prostředky a výchovu tehdejší, ale nikterak nemohou být důvodem k bezohlednému jich odmítnutí. Většinu dětí — a znám jich velmi mnoho — je hodina tělocviku zábavou, a tělocvična eldoradem, do něhož spěchají a ze kterého těžko je dostati. S projektem založení spolku pro hry a zábavu na čerstvém vzduchu nejen však pro děti, ale i pro starší mládež, nutno vřele souhlasiti, kdybychom však postavili tam děti a mládež bez vedení, spůsobili bychom nejen v ohledu paedagogickém, ale i v ohledu fyzickém více zlého nežli dobrého. Hra nemá být svévole, která skoro vždy provádí se ke škodě druhých a jistě v ní se přemění, když starší nedohlíží. Silnější nabývají převahy nad slabšími, smělejší odstrkují nesmělé, obratní vysmívají se neobratným. Při hře za vedení učitelů nesmí však nikomu být ublíženo, a na nikoho zapomenuto; jak samostatnost, tak i vědomí rovnosti třeba vštěpovati v mladické duše. Je-li v Anglii jinak, nesmíme zapomínati, že jak ten temperament, tak vychování mládeže ode dávna má na to svůj vliv.

Sympatické zakončení článku Dr. K. nesetřte příkrého dojmu*)

*) Ta příkrasť je citelna hlavně těm, jichž se dotkla. Jinému čtenáři, na př. lékaři, nebude se článek Dra K. zdáti tak příkrým.

jakým působí celek na čtenáře. Čtenář neobeznámený s předmětem neví, že se tu kazi všechny dosavadní základy fyzické výchovy a na jejich místo se stavi jakási desiderata, kterých nelze provésti, která se nesnášejí se životní praxí — neví pak naposled, čeho se držeti. Kdo však předmět zná, diví se, že vážený autor tak povrchně zachází s otázkou velmi důležitou a dává se řiditi předpojatostí osobní, nejspíše vzpomínkami, z minulosti a nehledí poznati, jak se nyní věci mají zvláště v ústavech soukromých, na které možno působiti kritikou a radami. Škoda, že autor místo hromování na tělocvik vůbec nevrhl raději na tělesnou výchovu u nás světlo jasně, nestranně a benevolentní, na jakou má právo každá práce, která byla podniknuta s úmyslem prospěti obecně; co může být užitečnějšího, než práce směřující k zachování zdraví, síly a zdatnosti mladého pokolení? Je to práce v základech; bez zdraví a síly nerozvine se věda, neudrží se žádné cnosti. „Práce k výchově fyzické, toť požadavek lásky k člověčenství,“ praví Mosso, a já těmi slovy končím — ne polemiku s Dr. Kamieńským — ale jako protest ve jménu všech těch, kdož u nás pracují na poli fyzické výchovy a kteří dle možnosti dychtí po uskutečnění postulatů rozumného tělocviku i her mládeže na čerstvém vzduchu.

Nelze upřiti, že námitky Heleny Kuczalské vyplynuly z lásky k věci, třebas mezi řádky jeví se těžko potlačovaný projev uražené stavovské hrdošti. Celkový závěr z odpovědi Kuczalské může si čtenář uiniti ten, že vliv rozumného tělocviku a her je velmi blahodárný a že stíu v jednotlivých ústavech nebo v minulosti nemohou sloužiti za zbraň proti tělocviku dnešnimu a proti tělocviku vůbec.

Dr. K. ostatně, pokud jsem mu rozuměl, neměl úmyslu tělocvik tupiti a za bezcenný jej prohlašovati, nýbrž hanil výstřelky a dobrodružné theoretisování švédského Linga i výstřednosti německého tělocviku, jakož i nedostatečnost mnohých tělocvičen.

Ostatně nechme samotnému autoru obhajovati se.

III.

Replika Dra Kamieńského.

Rád věřím, di Dr. Kamieński, že slečna Kuczalská „čerpá silu k odpovědi v lásce ku pravdě“ a věřím tomu tím spíše, že nyní již můj článek vyzněl a zapomenuto naň. Slečna Kuczalská podává tedy důkaz veliké nezištnosti, zabývající se věcí, která, třebas byla dle jejího mínění mylná, mohla pomásti hlavu lidem méně znalým těch rozkoší a dokonalostí, s jakými se v nynější době setkáváme v tělocvičnách. Vždyť je přece známo, že ideje zabijí mlčení, nikoli kritika třeba sebe ostřejší. Proto také přes všecko uznání, které cítím ku pravdivilovnosti a nezištnosti slečny Kuczalské, nemohu se ubrániti přesvědčení mně velmi milému, že jedna z pohutek, že článek napsala, byla touha, aby mou práci uchránila před zapomenutím, ve které naše žurnalistika chtěla ji utopiti. Tomu se říká jednání jistě šlechetné, podle zásady: kdo do tebe kamenem, ty do něho chlebem. Doufám, že vzhledem k tomu bude slečná Kuczalské milo uslyšeti, že článek můj našel však přece jistý ohlas. Vždyť vedle více méně obšírných výňatků v Kurjeru Warszawském a Kurjeru Codzienném a také v jiných listech po jeho vytištění, doznal ocenění p. Olszewského v Kurjeru Warszawském (nota bene nešeného tonem velmi slušným a objektivním), a posudku ve „Zdrowiu“ a konečně kritiky v Kurjeru Codzienném z pera samotné slečny Kuczalské. (Z toho viděti, že tělocvik nezdo-konaluje paměť). Nedávno pověděno o něm několik slov v Przegladu Tygodniowém, který nejlépe porozuměl vůdčí myšlence autora. Konečně celý článek otiskl kalendář Ungerův.

To mi postačí, neboť piše svůj článek nečinil jsem nárok státi se instruktorem her dětských, ba dokonce sám jsem si uzavřel cestu k této funkci tvrdě, že děti mohou se výborně baviti bez učitele.

Slečna Kuczalská nazývá moje názory „originálními“ a vysvětluje laskavě, že slovo to znamená cosi nejasného, ne zcela s pravdou shodného, něco, co nejsme kompetentní kritisovati. Podávám jiné vysvětlení, jaké jsem našel ve slovníku Akademie francouzské, který je snad pramenem věrohodným: Original, za vzor sloužící, kterého sám neměl (autor, obraz). Miní se autor, umělec, který sám v sobě čerpá inspiraci a věc ze sebe samého vydobyl. Jsem

nyňi v rozpacích, které z obou těch definicí mám věřiti, tím spíše, že i na výměru slečny Kuczalské je trochu pravdy a sice ta, že originální myšlenky nepodléhají kompetenci širokého obecnstva. Myslím však, že lékaři, pro něž byl článek můj psán, pokládali se a byli jistě kompetentní.

Co se týká výtky, že jsem se obeznámil s tělocvikem jenom theoreticky a že proto neumím ho páležitě oceniti, odpovídám, že i kdyby tomu tak bylo, ještě bych se považoval za oprávněného ku pronášení úsudků. Už Galenus vybojoval lékařům právo vyslovovati se v otázce tělocviku. Praviť: *Deinde clamans dixit (gymnastes). Quando enim Hippokrates in arenas, quando in palaestram descendit, qui neque forsitan rite oleum infundere sciebat? Ad hunc sane modum iste vociferabatur, sed tamen neque tacens audire, nec quod dicebatur intelligere poterat. At nos praesentibus quiete modesteque disserabamus, improbum illum hominem perinde facere ut coquus ac panifex, de ptisana ac pane disputare audentes, deinde clamitantes. Quando Hippocrates in culina versatus est?*) Claudii Galeni: De sanitate tuenda L. VII. P. 157. Operum I. II. 1650.*

Že by skutečně slečna Kuczalská měla ještě trochu mlčky poslouchati a snažiti se porozuměti tomu, co jiní pravi, dokazuje sama, protože chce míti tělocvik opřený o anatomii, fysiologii a hygienu. Kdyby slečna znala ty vědy, věděla by, že nemohou stvořiti tělocvik, jako jistý system pohybů.

1. Všeľiké illuse o kombinování pohybů tělocvičných ze známých nám pohybů jednotlivých svalů je nesmyslem. Nemůžeme libovolně stahovati jednotlivé svaly proto, že nevíme, jsouce zdraví, o jich existenci a všechny pohyby vykonáme necitěle, jaké svaly stahujeme. Tak si počíná nejen laik, ale i anatom. Odůvodniti tělocvik se stanoviska anotomie a fysiologie bych nedovedl, ačkoli jsem se mnoho zabýval fysiologií pohybů a účastnil se tělocviku. Nanejvýše dovedl bych rozčláňkovati tělocvik na ten způsob, aby každý sval, jenž je při tělocviku zaměstnán, byl stanoven; a tím způsobem bylo by jaksi možno souditi o účelnosti jejich kontrakcí. Ale předně je rozčláňkování takové neobčejně těžké, i při nejjednodušších pohybech, a fysiologie se tím nezabývala, neboť přináší to málo prospěchu. Za druhé i kdybychom měli takové rozčláňkování, nevěděli bychom, co s tím počíti, když mezi těmi dáty a tělocvičnými výkony je taková propast, jako mezi teorií hlasu a zpěvem. Učitel zpěvu znající teorii nepoví žáku, jak vydati jistý ton; učitel tělocviku znající anatomii a přednášející o účasti svalů při jistých pohybech, vzbudí nanejvíce smích vědců, jako E. Webera, H. Meyera, A. Ficka a jiných. — Cvičení jednotlivých svalů není naprosto účelné. Plán ten činí na jedné straně příliš mnoho, neboť chceme-li vycvičiti končetinu nepotřebujeme vycvičiti každý sval zvláště. Na druhé straně, a to je nejdůležitější, plán ten činí příliš málo, neboť tělesný rozvoj znamená něco zcela jiného, nežli sílu jednotlivých svalů. Lze si představit člověka se svaly Herkula Farnezkého, který není s to, aby při tom stál a chodil nemluvě ani o složitějších pohybech. Třeba ho jen opíti. Úkony tělesné záležejí ve stejné míře na souladu (koordinaci) pohybů a na síle svalové. Tělocvik je stejně cvičením svalů a nervů, stejně tělocvikem svalovým, jako nervovým. Ling dopustil se omylu, že zapomennl na toto posléze uvedené faktum, a to úplně postačí, abychom s hlediska fysiologického odmítli jeho tělocvik**). Postačí, že domnělý racionelní tělocvik, když se dopravuje ku podstatě věci, stane se — neracionálním (E. du Bois-Reymond: *Ueber das Barrenturnen und die sogenannte rationelle Gymnastik, Berlin 1862, passim.*)

Sám se nepovažuji za anatomu a fysiologa, ale vědecký svět přivykl považovati za velmi slovnatého fysiologa E. du Bois-Reymonde, a mínění jeho jistě bude míti větší váhu, nežli názory

*) „Pak s křikem pravil (gymnasta): Kdy že Hippokrates chodil na arenu, kdy v zápasistě? On, jenž ani olej náležitě vtíratí neuměl? Na ten způsob vykřikoval, nechťje ani mlčky poslouchati, ani porozuměti tomu, o čem se mluvilo. My pak klidně a skromně vykládali jsme přítomným, že ubohý ten člověk jedná tak jako kuchař a pekař, který slyše o odvarech a chlebě, vřeštěl: Kdy pak zaměstnával se Hippokrates s kuchyní?“

***) Snad jen jeho hypothesis a theorie. Pozn. referenta.

všech povoláných a nepovoláných obraneů gymnastiky švédské. Stejně náhledy pronáší Du Bois-Reymond v brožuře „*Ueber die Uebung*“, vydané v Berlíně r. 1881. Je mi pozitivně známo, že od r. 1881. nenastal žádný závažný převrat v theorii a praksi švédského tělocviku.

2. Co se týče toho, že tělocvik opírá se o zásady hygieny, jest i to tvrzení jedna z frází, kterou stále opakují rozmanití domorodí gymnastikové, chtějice svému konání dodatí vědeckého rázu. Hygienu je věda užitá (aplikovaná), která nemá svých vlastních metod v bádání, a závěry, k nimž vede, opírají se o jiné vědy, mezi jiným o anatomii a fysiologii. Jestliže tedy tyto vědy v nivec přivádí „vědeckost“ tělocviku švédského, neobhájí ho jistě hygiena. Slečna Kuczalska hněvá se na mne, že jsem žertovným způsobem přednesl historii vzniku tělocviku německého, vytýkajice mi, že jsem upadl v nenávisť k Němcům, která je dnes v módě. Kdyby slečna Kuczalska četla knihu Jahna a Eiselena, přesvědčila by se, že historie ta, třebas žertem, přece podána byla věrně. Nevidím příčiny, proč bych přes všecku uznalost k Němcům nesměl se vysmáti jejich pedanterii. Ostatně sami Němci uznávají nedostatečnost německého tělocviku, a zavádějí doma hry a zábavy, jejichž nejvýmluvnějším zastancem byl bývalý ministr osvěty Gossler. Ve svém oběžníku „*O běhu*“ uvádí právě takové stinné stránky německého tělocviku, které osmělil jsem se uvésti ve článku, který slečna Kuczalska přibila na pranýř.

Čte mi dále písničce levity pro můj náhled o Lingovi tvrdíc, že mnoho učenců má v úctě Linga. Kteří to jsou? Na to já tvrdím, že ti „učenci“ nečtli Lingovy fantasie, onino pak, i neučení, kteří je čtli tak, jako já, museli dospěti k těmž závěru, jako Du Bois-Reymond, který o něm pravi: O vědeckém zdůvodnění systemu Lingova Lingem samým nemůže býti vážně mluveno. Jen člověku polovzdělanému libovolné konstrukce, planá symbolika, suché schematisování, pedantická terminologie spolu s několika zlomky z anatomie a fysiologie mohou se zdát hlubokou moudrostí a jen takovému člověku na polo vzdělanému budou imponovati. Kdo má o tom pojem, čím se věda zabývá, s nechutí bude hledati ve spisích Lingových cenné podrobnosti, které bylo by lze předpokládati vzhledem k tomu, že byl to sice pobloudilý, ale dobrou vůli naplněný entusiast. Leč i tu očekává nás sklamaní. Kniha obsahuje jen to, co každý si může na jistou otázku odpověděti, ale je to vyjádřeno způsobem triviálním a dogmatickým. Co se týče fysiologické odpovědi na základní otázky, nelze je ze spisů Lingových čerpati. (Dokončení.)

Závody pro peníze. Ve Švýcarsku v posledním čase konaly se různé špekulace při závodech, hlavně však při zápasech v porážení, jež u Švýcarů jsou velmi oblíbeným a hojně pěstovaným cvičením. Vítězům dávány peněžité odměny, čemuž na odpor se postavil Ústřední výbor od Eidgenossische Turnverein, jenž odporučil sdružení švýcarských Turnerů následující pravidla:

- 1) By rozdávání peněžitých odměn při závodech se zrušilo.
- 2) By členům sdružení započetlo se na podobných závodech účastenství bráti.
- 3) By zapovědělo se pořádání závodů, kde peněžité odměny jakožto ceny by se udílely.

Návrhy tyto nachází ohlasu v širších kruzích švýcarských gymnastů, ježto přichází se k přesvědčení, že tělesná výchova má se ceniti výše než co prostředek k získání nějakých cen nebo dokonce peněz. Řiditelé mnohých zábavních místností pořádali zápasy, při nichž rozdávali peněžité ceny, pro které členové různých tělocvičných spolků na zápasech těch podílu brali. Vše bylo vypočítáno na základech špekulace a proto, aby mnoho lidí v místnosti jejich se shromáždilo. Tím nemálo trpěl mravní podklad tělocvičných spolků švýcarských a proto vyvoláno hnutí ve prospěch odstranění tohoto zlořádu. Rozluštění otázky té není však lehkou věcí, ježto poměry tamní rovnají se americkým, kde pěstuje se pouze tělo a zapomíná se na to, by současně vstúpily se cvičencům ideální zásady cvičení dle moderní nauky, jež tak vysoko ceněny jsou, což za následek má, že mnohý dokonale vyvinutý cvičenec zvrhne se v athleta, jenž pro trochu cen a zlata opustí řady těch, mezi nimiž byl vychován. Cvičení tělesná, ať již jsou druhu jakéhokoliv, pěstují-li se pro zisk, znemravňují povahu těch, kdož jim se oddávají.

* Listiny soudců *

ze závodů Nár. Jed. Sokolské, odb. v srpnu 1900, v Clevelandu, O.

Hrazda. - Nižší oddělení.

Soudce ANT. STIEGLER

- Soudce JAN ANĚL.

Soudce VÁC. ŠMRHA

JMÉNA:	Soudce ANT. STIEGLER						Soudce JAN ANĚL.						Soudce VÁC. ŠMRHA					
	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň
Sokol Čech, Clev.:																		
I. četa:																		
Žahour Jan	2	24	35	4	3	3	19	2	33	4	32	3	38	4	43	4	39	3
Turek Karel	3	18	3	3	2	3	24	18	38	3	35	3	4	2	3	3	42	3
Krejzl Matěj	28	3	42	4	3	4	3	3	3	4	39	4	42	42	25	4	42	4
Janda Jiří	1	2	3	4	35	4	1	2	3	4	35	4	1	39	39	4	44	4
Votýpka Ed.	3	35	4	4	4	4	28	4	37	4	39	4	39	47	4	4	45	4
Jirouch Ant.	25	28	44	4	3	3	23	35	38	4	35	3	42	45	45	4	42	3
II. četa:																		
Kovarik Arnošt.	2	1	2	2	1	1	2	1	22	2	1	1	18	1	35	2	1	1
Čížek Jan.	1	18	1	2	15	2	1	25	12	2	2	2	1	18	1	2	15	2
Vondráček Bedř.	2	2	3	3	25	4	2	22	23	3	25	4	18	2	25	3	35	4
Sluka Fr.	15	25	35	4	25	3	1	21	3	4	3	3	1	3	3	4	4	3
Mikeš Václav.	22	24	3	3	28	4	2	21	28	3	28	4	3	35	3	3	35	4
Hájek Jar., náhr.	2	15	25	4	25	3	18	21	3	3	3	3	2	3	4	3	3	3
T. J. S. Chicago:																		
Altera Emil.	42	3	4	4	3	4	38	4	3	4	3	4	49	48	45	4	43	4
Raisler August.	4	4	42	5	4	5	39	45	48	5	43	5	48	49	47	5	5	5
Řehna Jos.																		
Vondra Jan.	25	2	25	3	3	4	3	3	3	3	32	4	32	4	38	3	4	4
Tumpach Fr.	3	18	25	3	2	3	33	32	3	3	31	3	42	3	38	3	4	3
Vetešník Voj., náhr.	25	25	26	3	3	4	28	35	35	3	35	4	35	42	35	3	48	4
Sok. Cleveland:																		
Jílek Josef.	1	3	3	3	35	3	1	26	25	4	3	3	13	35	3	3	35	3
Pech Rudolf.	18	25	34	4	28	2	27	19	27	4	22	3	25	28	3	4	34	2
Ungr Ant.	26	24	25	3	4	4	2	2	25	3	38	4	22	3	2	3	4	4
Maxa Jos.	3	35	42	4	15	3	32	23	31	4	15	3	38	3	4	4	15	3
Levý Jos.	26	1	35	4	3	3	19	1	23	4	25	3	25	1	28	4	4	3
Šlapák Em.	4	45	48	4	48	4	39	36	39	4	42	4	34	44	39	4	48	4
T. J. S. Budioj:																		
Janeček Vác.	46	34	38	3	4	3	4	35	25	3	3	3	44	4	38	3	44	3
Kos Ant.	42	48	45	4	46	4	38	38	37	4	3	4	39	48	4	4	45	4
Čížek Ed.	26	2	2	3	2	3	19	2	22	3	2	3	15	21	28	3	12	3
Van Welde F. náh.																		
T. J. S. New York:																		
Řehoř Karel.	44	45	5	4	38	4	38	31	43	4	32	4	42	4	48	4	37	4
Jícha Fr.	4	4	5	4	48	4	34	33	42	4	35	4	4	39	49	4	43	4
Myslivoček Ant.	46	48	5	4	4	3	39	42	45	4	3	3	46	49	49	4	4	3
Petránek Ant.	38	46	4	4	42	4	3	33	42	4	29	4	37	48	4	4	37	4
Laně Jos.	42	4	48	4	48	5	32	32	46	4	4	5	44	42	47	4	48	5
Sekyra Hugo.	5	5	38	4	48	4	48	45	33	4	37	4	49	48	45	4	48	4
Kabela F., náhr.	44	4	48	4	36	4	36	35	39	4	3	4	47	45	48	4	46	4
T. J. Plz. Sokol:																		
Klenha J.	2	24	3	3	4	3	3	34	25	3	35	3	38	49	4	3	42	3
Vonásek Vác.	34	28	35	4	3	3	38	32	3	4	35	3	48	48	4	4	44	3
Krejčí Voj.	4	24	45	4	45	4	45	33	42	4	44	4	47	49	5	4	48	4
Zeman Vác.	3	26	34	3	34	4	2	26	28	3	3	4	39	44	42	3	45	4
Zika Josef.	36	4	38	3	3	3	39	35	38	3	35	3	4	5	45	3	48	3
Záček Jos.	45	34	4	4	45	5	45	32	43	4	41	5	49	48	47	4	47	5
Pruša Fr., náhr.	3	26	32	3	16	4	38	28	35	3	2	4	42	43	49	3	28	4
Jed. Tyrš C. R. Sokol:																		
Pardubský B. J.	32	2	3	3	3	4	39	19	36	3	3	4	47	4	42	3	39	4
Mikuláš Kar.	3	3	35	4	42	5	36	3	39	4	3	5	42	48	45	4	43	5
Melša Vác.	39	26	3	5	38	4	37	31	3	5	4	4	45	43	3	5	47	4
Hobl Fr. J.	25	2	2	4	34	3	22	2	3	4	4	3	4	4	3	4	49	3
Hašek Lumír.	36	18	4	5	3	4	4	18	2	5	35	4	49	35	42	5	45	4
Fiesseler Jiří.	25	26	44	4	25	4	18	24	29	4	3	4	38	33	5	4	39	4
Zbánek Ed.	28	2	3	4	2	3	19	21	28	4	3	4	38	3	4	4	39	3

Soudce ANT. STIEGLER

Soudce JAN ANDEĚL

Soudce ŠMRHA VAC.

JMÉNA:	Soudce ANT. STIEGLER						Soudce JAN ANDEĚL						Soudce ŠMRHA VAC.					
	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň
T. J. S. Tyrš v Chic.:																		
Čuchna Voj.....	36	25	35	4	28	4	4	29	4	4	35	4	5	43	42	4	3	4
Hynouš Ant.....	34	2	48	4	3	4	32	3	42	4	34	4	47	4	49	4	4	4
Holas Jos.....	32	2	3	4	25	4	39	25	25	4	21	4	49	42	47	4	4	4
Bernard Ant.....	3	15	28	4	32	3	32	28	29	4	3	3	44	43	42	4	3	3
Rykl Stanislav.....	25	18	35	4	2	4	27	28	29	4	21	4	45	38	48	4	42	4
Tittl Ant.....	28	2	2	3	2	4	28	24	19	3	3	4	4	4	39	3	42	4
T. J. S. Čechie, Chic.:																		
Procháška Jan.....	4	36	42	4	24	3	4	37	49	4	34	3	43	42	48	4	35	3
Šebesta Ant.....	38	22	38	3	42	3	4	4	35	3	39	3	4	38	46	3	47	3
Churaň Jan.....	44	42	4	4	5	4	47	47	42	4	48	4	42	44	45	4	47	4
Doubek Karel, náhr.....	42	48	46	4	46	4	48	48	48	4	43	4	44	49	47	4	48	4
Špan Jan.....	4	36	34	5	48	5	48	38	41	5	47	5	43	38	46	5	45	5
Hlaváček Stan.....	3	3	28	4	46	5	49	35	25	4	42	5	4	4	28	4	4	5
Křišťan Jan.....	38	38	3	4	18	4	5	41	44	4	25	4	45	46	48	4	24	4
T. J. Sokol St. Louis:																		
Sadlo Cyril.....	2	1					35	1					35	1				
Srnka Otto.....	1	26	2	3	16	2	1	26	25	3	2	2	1	26	25	3	2	2
Janda Jos.....	16	1	26	3	24	3	28	1	2	3	25	3	2	1	24	3	25	3
Bergstein K.....	38	28	34	5	44	4	45	42	31	5	36	4	42	4	32	5	38	4
Jonák Jan.....	16	3	16	3	5	4	28	4	15	3	45	4	22	43	18	3	48	4
Jině Rob.....	2	34	2	3	36	3	28	35	3	3	34	3	22	36	32	3	4	3
Č. A. S. Manitowoc:																		
Mueller Ant.....	46	32	38	4	4	4	48	35	38	3	35	4	43	4	45	4	3	4
Kostlivý Ant.....	44	46	46	4	4	3	49	43	42	4	44	3	45	44	47	4	43	3
Nešpor Ladimír.....	24	3	36	3	46	5	46	35	38	3	42	5	43	45	45	3	46	5
T. J. S. Tábor, Chic.:																		
Pokorný Josef.....	24	28	3	4	28	3	36	34	39	4	39	3	34	38	48	4	4	3
Novotný Jos.....	4	44	44	4	36	3	47	43	46	4	36	3	4	4	46	4	4	3
T. J. S. Milwaukee:																		
Kostlan Voj.....	36	28	38	4	46	5	39	38	39	4	43	5	38	39	46	4	47	5
Talazko Ant.....	34	22	34	4	2	3	3	32	35	4	28	3	4	4	4	4	37	3
Zahořík Jan.....	42	3	36	4	2	3	38	3	35	4	2	3	43	38	35	4	22	3
Sok. Jed. Phila:																		
Pavlík Leo.....	2	25	3	4	25	4	26	29	38	4	28	4	32	38	4	4	4	4
Wirth Jiří.....	35	35	35	4	29	4	34	34	38	4	4	4	4	4	45	4	39	4
T. J. S. Newark:																		
Chalupa Ant.....	4	26	2	5	29	4	45	32	2	5	38	4	5	42	3	5	42	4
T. J. S. Fuegner:																		
Černovský Fr.....	28	24	4	5	3	4	35	4	38	5	3	4	42	48	45	5	43	4
Wokal Ed.....	3	2	35	4	3	3	3	28	3	4	28	3	4	25	39	4	43	3
T. J. S. Crete, Neb.:																		
Kubiček Otto.....	15	4	45	4	3	4	3	35	39	4	38	4	43	5	48	4	5	4
Smíš. družstvo župy Vých.:																		
T. J. S. Podlipný:																		
Fryš Jan.....	25	25	1	4	28	3	35	38	18	4	3	3	42	45	18	4	48	3
Kropík Fr.....	28	24	25	4	34	3	3	26	3	4	36	3	42	4	37	4	35	3
Vodolan Jos.....																		
T. J. Sokol Svornost:																		
Schanil Aug.....	28	3	3	4	3	4	3	25	35	4	35	4	4	4	43	4	43	4
Sokol Čes.-Záb.:																		
Piek Otto.....	32	35	15	4	3	4	29	3	15	4	3	4	42	47	18	4	35	4
Hácha Josef.....	1	28	24	3	3	3	1	28	3	3	35	3	1	39	25	3	35	3

Bradla.— Nižší oddělení.

Soudec VÁCL. J. STIBR.

Soudec OT. OTRADOVSKÝ.

Soudec VÁCL. VINICKÝ.

JMÉNA	Soudec VÁCL. J. STIBR.						Soudec OT. OTRADOVSKÝ.						Soudec VÁCL. VINICKÝ.					
	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň
Sokol Čech, Clev.:																		
I. četa:																		
Žahour Jan	3	38	32	3	44	4	35	32	38	3	4	4	3	3	4	3	39	4
Turek Karel	36	42	38	4	34	5	36	38	36	4	35	5	3	38	4	4	3	5
Krejzl Matěj	34	4	36	3	38	4	35	36	38	3	35	4	36	36	39	3	48	4
Janda Jirí	32	38	36	3	4	5	3	38	35	3	38	5	38	3	3	3	36	5
Votýpka Ed.	34	4	4	3	38	3	4	35	38	3	38	3	28	34	34	3	37	3
Jirouch Ant.	32	38	38	3	4	3	3	35	33	3	38	3	2	3	36	3	34	3
II. četa:																		
Kovářík Arnošt	2	12	2	3	3	3	28	1	22	3	27	3	2	16	28	3	3	3
Čížek Jan		26	3	2	36	3		2	38	2	3	3		28	26	2	26	3
Vondráček Bedřich	24	3	24	3	28	3	2	32	3	3	33	3	2	3	28	3	28	3
Sluka Fr.	28	28	24	2	24	2	25	25	35	2	28	2	26	2	3	2	28	2
Mikeš Václav.	2	28	28	3	38	3	2	32	3	3	35	3	2	35	3	3	3	3
Hájek Jar., náhr.	28	24	28	3	34	3	3	25	26	3	3	3	3	29	28	3	3	3
T. J. S. Chicago:																		
Altera Emil	34	4	3	4	38	4	38	33	37	4	38	4	39	3	38	4	4	4
Raister Aug.	36	46	36	4	46	5	36	4	42	4	42	5	46	45	4	4	4	5
Řehna Jos.	34	44	38	4	46	4	4	4	4	4	4	4	48	49	4	4	4	4
Vondra Jan	38	3	36	3	42	4	4	38	4	3	42	4	4	3	39	3	36	4
Tumpach Fr.	3	3	32	4	36	3	35	36	36	4	38	3	36	3	38	4	38	3
Vetešník Voj., náhr.	26	3	28	3	32	3	3	38	36	3	35	3	2	3	26	3	32	3
Sokol Cleveland:																		
Jilek Josef	2	24	22	3	3	3	25	3	38	3	25	3	26	3	25	3	3	3
Pech Rudolf	16	34	38	3	34	3	13	3	35	3	3	3	2	3	35	3	3	3
Ungr Ant.	2	36	3	3	32	3	2	32	3	3	25	3	18	26	3	3	25	3
Maxa Josef	28	38	36	3	38	3	3	45	35	3	35	3	29	39	3	3	4	3
Levý Josef	18	24	32	3	3	3	2	25	3	3	3	3	17	25	28	3	28	3
Šlapák Em.	4	46	46	4	1	4	4	46	4	4	1	4	38	39	4	4	4	4
T. J. S. Budivoj:																		
Janeček Vác	4	42	36	3	4	4	42	4	36	3	35	4	39	4	3	3	34	4
Kos Ant.	3	38	32	3	34	4	35	36	3	3	4	4	26	35	3	3	36	4
Čížek Ed.	26	1	26	3	2	3	15	1	25	3	2	3	3	2	24	3	3	3
T. J. S. New York																		
Řehoř Karel	34	36	38	4	4	3	4	38	38	4	38	3	36	3	4	4	4	3
Jícha Fr.	4	38	38	4	44	4	4	4	32	4	38	4	4	39	38	4	4	4
Myslivoček Ant	36	46	4	4	46	4	4	35	42	4	4	4	38	39	39	4	38	4
Petránek Ant.	32	36	2	4	34	4	4	35	25	4	38	4	39	25	2	4	3	4
Laně Jos	36	36	36	4	38	5	38	32	4	4	35	5	3	28	3	4	4	5
Sekyra Hugo	4	46	38	3	46	4	38	36	36	3	4	4	34	35	34	3	4	4
Kabela F., náhr.	38	4	36	4	4	3	4	38	35	4	3	3	39	4	38	4	28	3
T. J. Plz. Sokol:																		
Klenha J.	32	42	4	4	4	4	3	38	4	4	4	4	3	4	38	4	4	4
Vonásek Vác.	32	4	34	3	32	3	35	4	35	3	38	3	34	4	4	3	36	3
Krejčí Voj.	38	36	38	3	46	5	35	36	4	3	45	5	38	28	38	3	5	5
Zeman Vác.	32	3	3	3	38	4	3	3	38	3	4	4	3	3	3	3	4	4
Zíka Josef	38	4	36	3	44	4	3	4	38	3	4	4	3	39	34	3	4	4
Žáček Josef	36	46	42	5	5	5	4	36	42	5	45	5	4	49	3	5	5	5
Průša Fr., náhr.	28	26	2	3	36	3	25	32	36	3	36	3	3	3	3	3	34	3
Jed. Tyrš C. R. Sokol:																		
Pardubský B. J.	46	42	4	4	5	5	42	46	4	4	46	5	38	4	4	4	5	5
Mikuláš Karel	36	36	38	4	28	3	35	35	38	4	3	3	28	26	38	4	3	3
Melša Václav	38	4	4	5	5	5	36	4	4	5	45	5	3	4	5	5	5	5
Kobl Fr. J.	3	32	34	3	32	3	28	3	38	3	35	3	28	2	3	3	3	3
Hašek Lumír	38	34	4	4	42	4	38	38	4	4	4	4	34	2	4	4	38	4
Fiessler Jirí	24	3	32	3	36	3	3	35	38	3	4	3	28	22	38	3	39	3
Zbánek Ed., náhr.	2	24	3	3	28	3	22	15	35	3	3	3	2	1	3	3	29	3

JMÉNA	Soudec VÁCL. J. STIBR.						Soudec OT OTRADOVSKÝ.						Soudec V. VINICKÝ					
	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň	1. výkon	2. výkon	3. výkon	Stupeň	4. výkon	Stupeň
T. J. S. Tyrš v Chic.:																		
Čuchna Voj.....	3 6	3 8	4	4	4	4	3 5	3 8	3 5	4	3 5	4	3 8	5	4 8	4	4 9	4
Hynouš Ant.....	4	4	4 8	5	4 2	4	4 2	4	4	5	4	4	4 8	4 8	5	5	5	4
Holas Jos.....	3 2	3 4	2 8	3	3 8	4	3	3 8	3 5	3	3 5	4	3 6	3 8	4	3	4	4
Bernard Ant.....	3 4	3 6	3	3	3 6	3	3 5	3 6	3 5	3	3 5	3	3 8	3 8	4	3	4	3
Rykl Stanislav.....	2 8	2	2 6	3	3 4	3	3	3	3 6	3	3	3	3 6	3 6	4	3	4	3
Tittl Ant.....	3 8	2	2 8	3	3 2	3	3	3	3 5	3	3	3	3 6	3	3 8	3	3 4	3
T. J. S. Čechie, Chic.:																		
Procháška Jan.....	2 6	2 6	2	3	2 8	4	2 3	3	3	3	2 8	4	2	2 4	2 6	3	2 5	4
Šebesta Ant.....	2 4	2 6	2	3	3 4	4	2 5	2 6	2 3	3	3 6	4	2 8	2	3	3	3 4	4
Churaň Jan.....	2 8	3 2	3	3	4	5	3 5	3 4	3 8	3	3 8	5	3 4	3	3	3	4	5
Doubek Karel, náhr.	3	3 2	3 4	3	4 2	4	4	3 6	3 8	3	3 5	4	3 8	3	3 6	3	4	4
Span Jan.....	2 6	3	2 4	2	2 8	3	3	3 2	3	2	2	3	2 8	2 9	2	2	2 4	3
Hlaváček Stan.....	3 8	3 2	3 8	4	3 6	3	3 6	3 5	4	4	3	3	3 8	2 9	4 8	4	3 2	3
Křišťan Jan.....	2 8	3 6	3 8	5	3 4	3	2	4	3 8	5	3 6	3	3	3 6	5	5	4 4	3
T. J. Sokol St. Louis:																		
Srnka Otto.....	2 8	2 8	2 4	3	3 2	3	2 5	2 2	3	3	3 2	3	2 8	2 9	3	3	3 2	3
Janda Jos.....	2	2	2	3	1	3	2 1	2	1 8	3	1	3	3	2	2 3	3	1	3
Bergstein K.....	3	3 6	3 8	3	3 8	4	3 5	3 7	3 5	3	3 8	4	3 9	3	3 4	3	3 4	4
Jonák Jan.....	1	3 6	2 6	3	3 2	3	1	4	2	3	3 5	3	1	3 4	2	3	3	3
Jině Rob.....	2 6	3	3 2	3	3 2	3	3	2 6	3	3	3 5	3	2	2	3 4	3	3 2	3
Č. A. S. Manitowoc:																		
Müller Ant.....	3 4	3 4	3 8	4	3 8	3	4	3 1	3 7	4	3	3	3 9	3	3 3	4	3	3
Kostlivý Ant.....	3	4	3 2	3	4	4	3 6	3 8	4	3	3	4	3 7	3 9	3 8	3	4	4
Nešpor Ladimír.....	4	3 2	4 2	4	4 2	4	3 6	3 2	4	4	3 5	4	3 6	3 4	3 8	4	3	4
T. J. S. Tábor, Chic.:																		
Pokorný Josef.....	3	2 8	2 8	3	2 2	2	3 6	3	3 1	3	3 5	2	3	2 4	2 6	3	2	2
Novotný Josef.....	4	3 2	3 6	3	2 8	3	4	3	3 5	3	3 1	3	3 8	3 1	3 8	3	2 6	3
T. J. S. Milwaukee:																		
Kostlan Voj.....	3 4	3 6	3 2	4	2 6	5	3 6	3 1	3	4	2 8	5	3	3	2	4	2	5
Talazko Ant.....	2 8	3	3	3	2 8	3	3	3 8	3 2	3	3 2	3	2 8	2 6	2 8	3	2 6	3
Zahořík Jan.....	2 8	3 6	2 8	3	3	3	3 6	3 2	3	3	3	3	3	3 5	3 8	3	2 8	3
Sok. Jed. Phila.:																		
Pavlík Leop.....	3 4	3 8	3 2	3	4 2	4	3 8	3	3 5	3	3	4	2	3	3 4	3	3 8	4
Wirth Jiří.....	3 6	4 2	5	4	4 8	4	4 7	3 5	3 5	4	4 2	4	3	3 8	4	4	4	4
T. J. S. Newark:																		
Chalupa Ant.....	3 5	4 4	3 8	4	4 2	5	4 8	3	3	4	4	5	3	3 8	3 8	4	4	5
T. J. S. Fügner:																		
Černovský Fr.....	2 8	4	3 2	3	3 8	4	2 5	4	3 5	3	3	4	1	3 8	3	3	3	4
Wokal Ed.....	3	3 2	3 4	3	3 4	3	3 8	3 5	3	3	3	3	3	2 8	2 8	3	3	3
T. J. S. Crete, Neb.:																		
Kubiček Otto.....	3 2	3 6	3 8	3	4 2	3	4 7	4	4	3	4	3	3 4	3 8	3 8	3	3 8	3
Smíšené družstvo župy Východní:																		
T. J. S. Podlipný:																		
Fryš Jan.....	3 8	5	3 6	4	4 2	5	3 6	4	3	4	3 5	5	4	4	4	4	4 8	5
Kropík Fr.....	3	3 8	2	2	4	3	3	2 5	2 5	2	3	3	2	3	2	2	3	3
T. J. S. Svornost:																		
Schanil Aug.....	3	3 6	1	3	4 6	4	3 7	3 8	1	3	3 5	4	3	3 8	1	3	3 8	4
Sokol Čes.-Záb.:																		
Pick Otto.....	3 8	4	4 2	4	4 6	5	3	3	3 5	4	4	5	2	2	3	4	4	5
Hácha Josef.....	3	2 8	4	3	3 8	3	3	2	3	3	3	3	2	2 4	3	3	3	3

Fysiologie tělesných cvičení.

Napsal Dr. Fern. Lagrange.*

(Dílo počtené cenou akademie věd a akademie lékařství.)

(Pokračování.)

II.

Jaké jsou to s lučebního stanoviska látky spalováním spotřebované? Jest to otázka, která byla před několika lety rozdílným způsobem řešena a již se dosud nedostalo dostatečné konečné odpovědi.

Nebylo by zajímavo sledovati postupný vývoj theorie o životním spalování a volíme podati tuto výtah dnešního stavu vědění.

Autoři, kteří právě psali o této otázce, připouštějí, že lučebným pramenem svalové práce jest skoro výlučně spalování uhlovodíkových látek jako tuků a cukrů. Theorie, dle které prý sval v práci při smršťování spaluje vlastní součástky a vyvozuje velké množství dusíkatých odpadků, silně byla otřesena. Liebigovy práce připustily zvýšení čísla močoviny po práci; nejnovější pokusy zdály se porážeti práce Liebigovy a připouští se, že močovina svalovou prací není rozmnožena, ba že jest i zmenšena. Přece však nelze popírati, že by sval nehradil část pracovních výdajů spalování, ježto jeho lučebné složení svalovým cvičením pronikavě se mění; ale změny tyto přičítají se změnám nedusíkatých látek, jež vcházejí v složení svalových štáv, *glykogen* na př. *Glykogen* jest uhlovodíková látka, jež se může přetvořiti v cukr a chovati se po čas lučebných výkonů práce po způsobu škrobovin a tuků.

Třeba přece připustiti, že dusíkaté látky svalu jsou v jistých případech upotřebovány při pracovních spalováních. Jsou toho dva důkazy. Prvý jest, že sval se zmenšuje v objemu při jevech svalové únavy, jež probádáme níže v kapitole o vysílení. Druhý důkaz přímější vyplývá z našich pozorování, jež dokazují nezvratným způsobem rozmnožení močové kyseliny po svalovém cvičení vylučované. Třeba tedy připustiti, že dusíkaté tkane právě tak jako bezdusíkaté mohou býti spotřebovány pracovním spalováním. A ukážeme v kapitole o strnulosti, že zásobní hmoty, k těmto spalováním určené, nejsou pouze tuky, nýbrž jsou to dojistá též dusíkaté látky, ježto dusíkaté odpadky moče jsou především hojné u osob, jež nejsou uvykly svalové práci a jež tudíž nepotřebovaly svých zásobních tkání.

Tak teplo práci požadované pochází z lučebných změn vybavením tepla nastavších, jimž podléhají jisté součástky dusíkaté a bezdusíkaté, jež tvoří nedílnou část těla, aneb které do něho potravou byly uvedeny. Tyto lučebné sloučeniny jsou obecně — ne výlučně — oxydy, t. j. sloučeniny s kyslíkem. Kyslík se přivádí do těla dýcháním, upevňuje se a bývá zadržen tak, aby tvořil zásobu vždy hotovou k lučebným sloučeninám, jichž pažadují rozdílné životní výkony. Ačkoliv okysličování není jediný lučebný děj práce, jest z těchto dějů nejdůležitější a kyslík se skoro vždy spotřebovuje při lučebných sloučeninách, jež vyvozuji teplo.

Kyslíkové sloučeniny, jež se tvoří po čas spalování, mohou se rozdělití ve dvě kategorie: v úplné a neúplné produkty spalování neb okysličování. Kyselina uhličitá a voda jsou sloučené výrobky všeho úplného okysličování uhlovodíkových tkání a močovina jest poslední stupeň úplného okysličování dusíkatých látek.

Mimo tyto látky jsou ještě jiné výrobky, jež se tvoří na újmu těchže tkání, ale v něž kyslík vstupuje v menším poměru a jež jsou tudíž výsledkem méně pokročilého okysličování aneb neúplného spalování.

Vzdušný kyslík, jenž se spojuje v peci s dřívím, aby je spálil, zavdává vznik neúplným výrobkům spalování, jimiž jsou dým a saze. Tyto výrobky nejsou uvedeny na poslední stupeň okysličení a spálení, ježto mohou býti v přístrojích dýmotravných podrobena znovu působení kyslíku ze vzduchu, aby byly úplnější spáleny.

Právě tak jest na př. močová kyselina výrobek neúplného spalování a může býti podrobena pokročilejšímu stupni okysličen

Vstříkneme-li do krve živého zvířete jisté množství této látky, okysličí se více a přetvoří se v močovinu.

Močová kyselina jest pouze z četných organických výrobků, jež pocházejí z neúplného okysličování a jež se zovou odpadky spalování.

Spalováním se tkane nestravují úplně, nýbrž se přetvořují a znetvořují, jako to činí plamen ohniště z uhlí a dříví, jež stravu. Z hořícího dříví vznikají rozkladné výrobky popel a saze, jež lze nalézti ve vyhaslém ohništi. Právě tak tělo chová po práci výrobky spalování, — jež se též jmenují desassimilačními výrobky, ježto nejsou již podobny ústrojným tkáním, jichž součástí druhy byly.

III.

Desassimilační výrobky, jichž přírodopis jest dosud dosti tajemný, mají společný znak: nejsou spůsobilé k životu a jest třeba, aby, jakmile se utvoří, byly z těla vyloučeny, jako se odstraňují z ohniska popel a saze.

Tyto odpadky jsou tělu nebezpečny a přítomnost jich v krvi se se zdravím nesnáší, je-li jich tam velmi velké množství. Je-li jich mírné množství, není v tom nebezpečí, ježto se jich pak tělo zbavuje brzy pomoci zvláštních ústrojů k jich vylučování určených.

Činnost plic, ledvin, kůže a střeva záleží v tom, že vylučují z krve škodné neb nepotřebné látky, jež se tam mohou nalézati, buď že tam vznikly, neb že tam z venku byly přivedeny.

Tyto čtyři ústroje jsou především určeny, aby byly z těla vyloučeny výrobky bezprostředně po spalování vytvořené. Plice vylučují uhličitou kyselinu, moč močovinu, potom se vylučuje mléčná kyselina atd. Všechny tyto výrobky jsou odpadky životních spalování. K těmto výrobkům, velice známým, bylo by třeba připojiti jich ještě mnoho, jež nejsou úplně známy. Nové výzkumy objasňují každodenně vylučovací činnost a ukazují velikou důležitost úlohy, jakou mají v organismu.

Nespadá v rozsah této knihy úplně probádání výrobků vylučování, ale pro výklad našeho minění o výsledcích práce a únavy jest nezbytno pozdržeti se při jedné části těchto výzkumů, totiž při nebezpečnostech, v jaké úvrhují tělo, jsou-li nahodile v krvi zadržovány, aneb nevylučují-li se úplně.

Dávno před tím, než lučebný rozbor, dokázalo mnoho klinických zjeví jsoucnost otravných látek v desassimilačních odpadcích. Ode dávna jest známo, že nejnepatrnější zastavení činnosti vylučovacího ústroje přivodi bezprostředně řadu úkazů, jež mají příčinu v tom, že byly v krvi zadrženy odpadky, jež ústroj ten má vyloučiti.

Dýchání jest činnost, jejíž zastavení přivodi nejtěžší a nejnehavější nebezpečnost. Zastaví-li plice výkonnost na několik minut, nastoupí smrt asfyxií, což jest otrava krve kyselinou uhličitou. Uhličitá kyselina jest nejznámější a nejhojnější výrobek spalování: pochází ze spalování uhlíku, z něhož všechny živé tkane jsou utvořeny. Tvoření tohoto plynu v krvi jest nepřetržitě a tělo ho obsahuje vždy veliké množství, ale mira snášeji se s životem nikdy nebývá přestoupena, ježto plice vylučují přebytek její v poměru, v jakém se tvoří. Zastaví-li plice výkonnost, otravný plyn se hromadí a dosahuje brzy míry s životem nesnesitelné.

Uhličitá kyselina není jediný otravný výrobek plicemi vylučovaný. Vzduch, jenž vychází z plic dýcháním, jest nasycen vodními parami a tyto vodní páry odnášejí s sebou výrobek, jenž nebyl dosud přesně určen a jenž se tam nalézá ve velmi malém množství, ale prozrazuje se svými zlými vlastnostmi a svým morovým zápachem. Výrobek tento zove se miasmata. Vstoupíme-li ráno v ložnici, kde přenocoval značný počet osob, stihne nás nesnesitelný zápach druhu zcela zvláštního. Jest to zápach vydýchaného miasmata z plic lidí, kteří spali v téže místnosti. Vzduch jest tu pokažený.

Kůže vylučuje pot, výrobek složený z velké části z vody (99 částí na 100). Tato voda chová rozpuštěné soli, chlorečnany, kyseliny, jako mléčnou a zvláštní kyselinu dusíkovou potnou kyselinou zvanou. Nalézá se tu též močovina jako v moči.

Kromě tekuté části kožních vyloučenin jest tu též plynová část, jež jest neméně důležitá. Prchavé kyseliny rozdílného druhu a

kyselina uhličitá v značném množství se vypařuje kůží. Ale výrobky kožního vylučování, jež jsou pro nás nejzajímavější a jež stanoví nejlépe otravnou mohutnost výživných odpadků, jsou vzhledem k lučebnému rozboru skoro neznámy a jsou patrné toliko z úkazů, jež vyvozují ve vnitru těla, nejsou-li vylučovány. Jich otravná mohutnost stává se zjevnou tímto pokusem:

Vezme se silný pes, oholí se úplně a natře se neproniknutelnou vrstvou pakostu neb kolodía takovým způsobem, že nemůže uniknouti z těla zvířete skrze kůži ni nejnepatrnější výrobek tekutý neb plynný. Tímto způsobem se uvězní v těle psově všechny výrobky, jež kůže vylučovala. Průměrně po pěti hodinách zvíře hyne.

Sokolov, fyziolog ruský, původce pokusů, jež jsme uvedli, přičítá smrt zvířat, neproniknutelným nátěrem pokrytých, otravě látkami, jež nemohou býti vylučovány.

Ledviny vylučují veliké množství rozkladných výrobků ústrojných. Bylo by zdoluhavo všechny vypočítati. Hlavní jsou zbytky spalování dusíkatých látek: močovina, kyselina močová a sloučeniny močanů. Ale moč, jako všechny výrobky vylučování, chová mimo to dosti neznámých výrobků. Nikdo zajisté nepopírá důležitost, jakou má rychlé odstranění látek močem vylučovaných.

Zruší-li se výkonnost ledvin nemocí, jež obměňuje stavbu tohoto ústroje, moč nemá již téhož lučebného složení a končí tím, že nepřijímá do sebe látek, jež obyčejně chová. Jeho složení se mění a zjednodušuje: neobsahuje takřka než vodu. Močovina a všechny druhé odpadky životního spalování, nejsou vylučovány svou obyčejnou cestou, hromadí se v krvi, kde lučebným rozbořením možno je nalézt. Ihned vypukávají úkazy močové otravy, uraemii zvané, jež se brzy dovršují smrtí.

Pozoruhodné pokusy Bouchardovy stanovily konečně, že moč byl otravný a že vstříknutí této tekutiny do žil zdravého zvířete mohlo v krátkém čase způsobiti jeho smrt (Bouchard, Les Auto-intoxications).

Střevo patří též k vylučovacím ústrojům, jimž jest vymítati z těla velmi veliké množství odpadků spalování. Ale, ježto jest již naplněno velikým množstvím potravných zbytků a přijímá kromě toho vyloučeniny jater, mikteru a četných žláz, jest nesnadno nalézt v této jeho smíšenině, co náleží k desassimilačním výrobkům.

Prosté pozorování dokazuje, že střevu se dojísta dostává podíl na výrobcích, jež jsou vylučovány jako odpadky po spalování. Rozmnoží-li se spalování po nadměrné svalové práci, bývá vždy větší vyprazdňování a stolice se stávají tekutějšími. Zdá se, že střevo podléhá styku s látkami projímavě působícími, a tyto látky, nepřicházejíce z venku změnou potravního regimů, mohou pocházeti toliko z těla samého. Desassimilační výrobky, svalovým cvičením rozmnožené, vylučují se střevem a dráždí jeho smršťovatelnost k častějším stolicím.

Výkonnost střeva nemůže dojísta býti zrušena bez nejtěžších nehod, jako výkonnost plic, ledvin a kůže. Zůstávají-li faekální látky dlouho v střevě, pozorujeme celé řady zjevů, jež se označují jménem stercoralní otravy a jež jsou závislé jak na vstřebání desassimilačních výrobků tak na hnilobné emanaci potravních zbytků.

(Pokračování bud.)

Tělocvik a sport za posl. léta.

(Pro "Svornost" napsal Vil. Kroužilka.)

Nezměnitelným zákonem přírodním dány lidské povaze různé náklonnosti, které ovšem více nebo méně se vyvíjejí vlivem okolností, vedením života a všeobecným vychováním. Faktum toto známo bylo již národům starověku a Římané dali mu průchod populárním příslovím "Poeta nascitur" (básník se rodí). Odtud také vychází zajímavý úkaz, že lidé v jistém oboru nepřilíší cvičení v něm více vynikají, nežli jiní, již téměř oboru věnovali všemožnou péči, talent, přirozené nadání zde slaví své triumfy.

Mnozí lidé obírají se s úspěchem uměním literárním, jiní jsou znamenití malíři, hudebníci, vědátoci, kdežto mnozí jeví náklonnost

a nadání k tělesnému výcviku. Ovšem, že se musí na tělocvik pohlížeti s náležitou rezervou, an je do jisté míry za jistých okolností zábavou, ale důležitost jeho co působnosti se týče na blahodárný vývoj těla a svěžest ducha není ve vzdělaných kruzích více podceňována.

V našem českém světě plně povinností všestranného výcviku zadost činí Sokolstvo. A nejen že v prostorných tělocvičnách dána bujarému dorostu příležitost ku pěstění těla, Sokolstvo s činností tento spojuje i mravní výchovu a staví se tím všem národním spolkům v popředí. Žel, že činnost tak všestranná a blahodárná není sledována českou veřejností se zájmem, kterého si nejen zaslouží, ale jímž je Sokolstvu každý uvědomělý Čechoslován povinen. Před několika roky se zdálo, jakoby sokolská činnost ochabovala, ale v posledním čase s radostí konstatujeme, že v Sokolstvu to víří novým ruchem a novým životem. Na západě dobrý vliv státní závody v Nebrasce, na východě do jisté míry úspěch newyorských Sokolů při německých závodech ve Filadelfii a celku dominují všeobecně sokolské závody N. J. S. dne 21. a 22. srpna t. r. v Clevelandu, O. Staří borci posílili se tam k nové činnosti, novým dána náležitá vzpruha k sjednocené práci na sokolské ideji. Závody tyto mají větší význam, než se na pohled zdá a zdárný jejich vliv pocítujeme již dnes.

I v našem městě větrů udály se mnohé změny v sokolském ruchu. N. J. S. sice odpadl jeden z nejstarších sborů, Sokol Slovanská Lípa, ale cvičenci její se ze sokolské armády neztratili, dále tužice se v nové tělocvičně Sokola Chicago, mladého sice, ale zdárně prospívajícího sokolského sboru. Poslední pak dny nová vážná změna rozvířila klidnou na pohled hladinu sokolského života, když sbor Tyrš co celek připojil se k Plzeňskému Sokolu, posílil jej jak na síle členů, tak pilnými a přičinlivými pracovníky a okrášliv tělocvičnu dodatečným, pěkným nářadím. V téže době pak se proslýchá, že některé sbory sokolské, dosud v N. J. S. nezastoupené, pracují na plánu, aby se k ni připojily. Oběma stranám bylo by to k užtku.

Ve všeobecném ruchu bicyklistickém, který v posledních letech zasáhl ve veškerý kruhy a vrstvy obecnstva, stržena v obor tohoto sportu i naše národnost a četné české bicyklistické kluby pojímají ve svém středu hojně velmi dobrých jezdců, již s úspěchem zastávají cyklistiku na závodním kolbišti mezi Čechy i cizinci. Četné klubů se utvořilo, četně jich zase odpadlo, ale tři drží se statečně a veřejnosti podávají neustále známky své činnosti. Nejsilnějším klubem jsou Plzeňští bicyklisté, kteří mají nádhernou klubovnu, vlastní to majetek, na Ashland ave. blíž 18. ul. Z klubu toho vyšlo již hodně znamenitých závodníků, mezi nimi i profesionální Hlavín a největšího úspěchu na závodní dráze dosáhl mladý Josef Ringl, který v r. 1898 dobyl první cenu výročních chicažských silničních závodů. V poslední pak době má klub znamenitou závodní "pětku", která se výborně representovala v letošních závodech o český championát Ameriky.

Ve výkonné práci stojí v klubu co předák Jan Šiman, předseda Associated Cycling Clubs a náš starý spolupracovník ve sloupcích pro cyklistiku. Je jedním z nejprominentnějších občanů chicažských, interesovaných v bicyklistickém sportu.

Ústřední bicyklistický klub míval dříve sídlo na 12. boulevardu, ale v poslední době se přestěhoval na 21. ul. blíž Ashland ave. Činnost jeho je velmi úspěšná a ve středu svém chová závodníky první třídy. Četa jeho vyznamenala se letošním vítězstvím chytacího (pursuit) závodu o český championát a pohár "Svornosti" a sice byla zastoupena následujícími cyklisty: Jelínkem, St. Tejkem, Jos. Sedláčkem, Fr. Svobodou, J. Průšou a J. Lepičem, samými dobrými to závodníky, jimž kyne pěkná budoucnost, (?) věnují-li se cyklistice s týmž rozumem a chutí jako doposud. (Poz. red.— K tomu bychom jim neradili.)

Konečně dlužno nám jest se zmíniti o bicyklistickém klubu Magnet, který má své sídlo v České Kalifornii a chová ve svém středu rovněž schopné jezdce a závodníky.

Češi dnes jsou zastoupeni ve všech oborech atletiky. Není jich mnoho, ale ti co jsou, vynikají. Dosud nám tane na mysli znamenitý skok o tyči studenta Dvořáka z michiganské university, 11 st. 6 pal., který je přítomně americkým rekordem a zajistil Dvořákovi první cenu.

Dobře o tyči-skáče také Šimon Malý od Plz. Sokola, který dne 4. srpna t. r. skočil 9 st. 10 p. Votýpka od Sokola Čech z Clevelandu prý skáče 10 stop.

Ve hře base-ball vyniká z českých hráčů nejvíce Eda Holý, který přítomně hraje s klubem Grand Rapids a pomáhá četě své k četně vítězstvím v Kanadě a Sev. Americe. Máme také české base-ball kluby, z nichž nejčilejším je Novotnýho klub. O ostatních se ve veřejnosti mnoho neproslychá. Foot-ball (na kopanou) jest rovněž u nás pěstován a znamenité pověsti v tomto oboru co řídký znalec získal si právník Jan Karel. Velmi dobrou četou mají Plz. bicyklisté. Pokud se týká hry "indoor base-ball", tu jmenovati dlužno Střední župu Sokolskou, chovající čtyři Plz. Sokola, Čechie a Chicago. Tytéž sokolské sbory mají též vynikající čtyři ve hře vrhání míče do koše (basket ball) a poslední vítězství dosáhl sbor Čechie, Plzeňští proti New Yorku dne 22. srpna t. r. v Clevelandu.

Rohovnictví co amateurství pěstováno je Národním Tělocvičným klubem z Centre Ave., z něhož vyšel co profesionální rohovník Jan Root, jeden ze tří nejlepších rohovníků střední váhy na světě. Mimo něho je tu ještě několik rohovníků dobrých v nižších váhách.

Plování jest pěstováno v Chicagu známým plaveckým sportem J. Skalským, který se vyznamenal loňskou plavbou z Cary do Algonquin a letošním pokusem v Manhattan Beach. Má mocného soupeře v dru Schmidtovi z Clevelandu, kterého právě vyzval na plavbu o mistrovství.

Veslařství v Chicagu příliš pěstováno není. Na Loon Lake existuje český veslařský klub, ale není o něm mnoho slyšet. V tom ohledu náleží první místo I. Čes. Veslařskému klubu v New Yorku, který se za minulé léta vyznamenával když ne první, tedy vždy alespoň druhou cenou.

Znamenitou veslařskou četou má také sportovní klub „Bohemian“ v Brockville, Ont., která v srpnu 1899 dobyla mistrovství Ameriky ve válečných člunech a sice při závodě v Hay Island, blíž Gananaque, Ont.

Šermířství pěstováno je pouze mezi Sokoly a za nejlepšího uznán J. Hýbler od Plzeňského Sokola v Chicagu. Dobył na závodech clevelandských 21. srpna t. r. první ceny; druhým byl Řehoř z New Yorku.

Běh pěstován také jenom Sokoly a vynikají tu Šebesta od Sokola Čechie a právník J. Kleňha od Plzeňského Sokola, jehož znamenitý start při výměnném závodě clevelandském vzbudil obdiv anglických zpravodajů.

V nynějším ruchu kuželkařském zaujímají Češi čestné postavení. Máme zde několik čet, které provádějí znamenité rekordy a vyrovnají se kterýmkoliv klubům cizinárodním. Z těch zvláště dlužno se zmíniti o četě Plzeňských Bicyklistů (I. a II.), Mládenčích, Ex-Mládenčích, Českém Klubu od Righaimera, Klubu Červenka a j. Téměř všechny české kluby sjednoceny jsou v sdružení Garden City League, která pořádá své zápasy na Červinkových kuželnicích, Blue Island Ave. a 19. ul.

Ani ryby nemají od Čechů pokoje a četné české rybářské kluby činí jim v blízkém i vzdalém okolí veliké nepřijemnosti.

*

Krátké toto pojednání má sloužiti co pokusný nástin našeho života ve směru tělocvičném, atletickém a sportovním. Uvádíme to co názor čistě nestranný, nemající nejmenšího úmyslu některý obor přeceňovat a jiný zúmyslně opomíjet.

Řekli bychom „ušlechtilého“ sportu, ale schválně tak nečiníme, neboť uvádíme zde krátkou zmínku o rohovnictví. Neuznáváme je za sport ušlechtilý, nýbrž za nevyhnutelné zlo, výjimku z pravidla, kterým se toto potvrzuje. Poněvadž chceme však mítí obrázek úplný, pokud nám naše statistiky poskytují látku, nemůžeme rohovnictví opomíjeti.

Chceme-li se přesně držeti nestrannosti, vycházeti nutno nám ze stanoviska všestranného výcviku po stránce tělesné a proto, byli-li bychom žádání o mínění, na který obor se má česká mládež vrhnouti, chce-li dosáhnouti nejlepšího úspěchu, odpovídáme co nejurčitěji: do řad sokolských! Tam pěstován je tělocvik všestranný a mimo toho zásady sokolské ani ducha nezanedbávají. Každý sport má svoji dobu rozkvětu, před níž a po níž jaksi ochabuje. Tělocvik, jak se provádí v myšlence Tyršově, však od po-

čátků svých mohutní, a zastavil-li se někdy, bylo to jen na krátkou dobu, aby v brzku opět vzplanul s novou jaroš, k úspěchu a zdanu.

LOPISY.

Schenectady, N. Y., dne 30. října 1900. — Zajisté asi málo těch duší českých v Edisonově zdejší kolonii, které by nevěděly o úsilovné snaze, která uskutečnila se mezi Sokolstvem v počátečním čase roku tohoto, o zbudování stánku sokolského — tělocvičny, prvního to nevyhnutelného podniku ku vychování mládeže v ryzi i tělem vzdorující Čecho-Amerikány zde ve Schenectady.

Zajisté i málo těch, kteří by s tímto podnikem nesouhlasili a volní nebyli přivesti myšlenku tu ve skutek. Jest to beze všeho odporu velice příznivý úkaz, svědčící tomu, že zášti proti národnímu smýšlení a netečnost nezapustily zhoubné sémě v nitro našeho lidu, že by nemožno bylo stvořiti podnik v každém ohledu ku zdraví nevyhnutelný a v myšlence národní potřebný a na jevo dal životní sílu a cit k národu — Sokolstvu — ku svým vlastním potokům.

Nesmím však velice pochlebovati, neboť jsme ještě daleko od námi vytknutého cíle, toliko musím ještě doznati, že idea na uskutečnění sokolské budovy na zdárný výsledek čelí. Ponkažme na německou jednotu „Turn Verein“ (a co pak, to jsou Němci), kteří přivlastnili si podobnou myšlenku. Nedlonho tomu, avšak se zdarem ji provedli ku prospěchu svých rodin, ku všeobecné cti národnosti německé.

Co víže nás, by v pozadí, před ostatními stvořenci, jména našeho jsme ukrývali? Či nenese jméno Čech dosti zvučného tonu mezi cizinárody? Rozepněm ruce skřížené a vzepněme perutě volně ve vzduchu, který tak sladce ssajeme a buďte ujištěni, že každé mávnutí perem tím tak jak paprsky sluneční zařítí bude a sblíhati se v celistvost i s veškerými cizinárody!

Nevládne snad tělem našim, paži Čecha více síly, nemáme dosti schopnosti, ducha a srdce pro povznešení své vlastní krve, jako národ jiný? Ano, všechny vlastnosti ty máme a snad ještě více, ale jen trochu činnosti — energie a pak samostatnosti. Nepřipustme, by fevnivost zapustila kořeny do středu našeho, buďme si rovni, celiství, neb odkázání jsme toliko sami na sebe; jenom příčiním, svorností a postupem sokolským raziti jest nám možno cestu do víru světového. Na nás samotných záleží, bychom si získali respektu a uznání druhých.

Zároveň nelze mně opomenouti zmínky o chabém navštěvování spolkových schůzí a cvičení.

Zdali volební rej zavdal příčinu v nemožnosti navštívení schůze, to nemělo by vážných následků, neb léčky předvolební již konce svého dosáhly, jinak ale jest v nepodílění se ve cvičení!

Myšlenky nás všech soustředily se v snahu jednotnou — „jen náčini“ — a teď, kdy jednota naše dosti perné příspěvky nám ukládající, obrátila skoro úplnou úsporu ze skrovné pokladny na nevyhnutelné potřebné náčini k prospěchu vlastního těla našeho, — nepřijímáme, skoro pohrdáme lékem tím, který jest hlavní podstatou zmužnění národu. Jak duchem jest nám možno v účeli námi vytknutém prospívati, když tělo naše zůstává hmotou nečinnou? Nepřicházíme bratři milení na scesti v cíli nám vytknutém? Zanechme aspoň v době počáteční zábav vedlejších, zdraví škodlivých, zanechme veškerého protismýšlení a obětujme se tělem i duchem činům sokolským, a jen tak dopěstujeme se zdárného ovoce v zákoutí tomto.

Pročež bratři milení appeluji na Vás, byste na cvičení každé pondělí a čtvrtek nelenili podílu bráti, kde toho možnost vyloučena není (co konáš pro jednotu, tím prospíváš i sobě), a buďte ujištěni, že v době nejkratší plnou láskou k náradí i sobě lnouti budete.

Místnost, která námi zbudována, uznávám sám že postačitelna není (neb jsme ji postavili toliko k umístění náčini), avšak u koho láska ku cvičení v srdci umístěna jest, ten nepostřehne nepohodli, nemožnosti žádné. Navštěvujte bratři cvičení pilně, by nepostrádali Jste v čase následujícím počáteční — základní výcvik.

A což sestry Sokolky, snad neodumřely již úplně ze středu našeho? Kde působení jich, tak skvěle započaté?

Přiložte, sestry Sokolky, opětně ruky pomocné k práci společné a jen tak cíle námi vytknutého dosáhneme a naše národnost mezi národy s námi o skývu chleba se dělicí uznávána bude. Zároveň i finančně krásného úspěchu společně se doděláme.

Konečně omluviti musím sebe samého pro zanedbání povinnosti dopisovatelské.

4. června t. r. usneseno jednotou rozeslání sběracích listin s připsím na postavení tělocvičny zde ve Schenectady.

Usnesení ono v ruce mé vložené jsem uskutečnil, však jednotám odpověď dlužen zůstal a příspěvky zaslané nestvrdil.

Přes 3 měsíce již tomu, co orgány moje tělesné vypověděly mi službu a stížily mi konání povinností jednotou Sokol mně uložených (jakož i mých vlastních neodkladných záležitostí.)

Zajisté i Vám bratři známo jest, že člověk zdraví postrádající stále a stále odkládá záležitosti třeba ty nejnntnější na dobu vždy příští, kdy ruka jeho a mysl alespoň částečně klidná jest a míním, že omluvou touto alespoň částečně zakryju nevykonání povinností mých k veškerým jednotám.

Před závody clevelandskými zaslal jsem dopis do Sokola, platný toliko v tom měsíci, který však uveřejněn nebyl za příčinou předčasného vydání. V onom dopisu žádal jsem veškeré jednoty za poshování a činil jsem slib, že v následujících číslech vždy zprávu finanční podám; však ani toho jsem neucínil.

Doufaje, že toto sdělení uspokojí bratry, podávám tentokrát veškerý příjem týkající se příspěvků k zbudování naší tělocvičny:

Listina číslo 1.	Václav Seifert sebral.	\$11 —
" " 10.	Ant. Knakal "	8.—
" " 13.	TJS St. Louis z pokladny.....	5 —
" " " " " " " sbírkou.....		9.75
" " 23.	Sokol Čechie, Chicago, z pokladny.....	2.—
" " " " " " " sbírkou.....		3 80
" " 28.	TJS Karel Jonáš na listinu však dosud nezaslanych.....	5.60
" " 36.	TJS Fuegner.....	4 25
" " " " " " " z pokladny.....		5.—
Sokol Čech, Cleveland, z pokladny.....		2.—
(Listina jest ještě v oběhu.)		
Sokol „Chicago“ z pokladny		1.—
Ze zábavy Dívek a paní ve Schenectady.....		32.27
Uhrnem.....		\$89.61

Děkujice jménem jednoty za veškeré příspěvky, žádám zároveň bratrsky veškeré tělocvičné sbory, by sběrací listiny námi zasláné v čase příležitostním si neobtěžovali na adresu zasílatele P. O. B. 466 Schenectady zaslati.

Odpovědi a dopisy i příspěvky stvrdím tento týden.

S bratrským pozdravem Na zdar!

Ang. Sokol, t. č. tajemník,
P. O. B. 466, Schenectady, N. Y.

Baltimore, Md., dne 31. října 1900. — S pocity různými chápu se péra, bych několika řádky odpověděl Sokolu V. Hirsaurovi na jeho dopis v posledním čísle Sok. Am. uveřejněný. Vím, že články a dopisy v S. A. mají se vztahovati obsahem svým k povšechnému významu Sokolstva, k jeho vlastním účelům: K výchově tělesné s výchovou mravní, však doufám, že bude i těmto řádkům popřáno místa, které mají poněkud odkrýti onu škrabošku beránci, kterou br. H. ve svém dopise na sebe běže.

Br. H. píše, že za 28 roků u Sokola nezažil tak krušných okamžiků, jako teď. Kdo však byl toho příčinou? — Bohemie. Což nešlo u nás vše dosti hladce, vyjma nějakého toho „zaslána“ od „nestranného“ Sokola, až když měl být zakoupen pozemek, tu vytasil se br. Šimek s Bohemií. Sbor rozhodl třemi čtvrtinami hlasů proti a od tohoto dne datují se ty nejkrušnější okamžiky naší jednoty.

Což bratře H. nepamatuješ se, jakých nesnázi nám nadělal br. Šimek pro oněch sedm set dollarů, které jsme měli uloženy u stav. spol. Slovanstvo v Bohemii, a nevybrožovals Ty nejvíce, že nám je soudně zakážeš do podniku vložit, a když jsme vynášli, že sbor vůbec nikdy inkorporován nebyl, ve zvláštní schůzi, kde jednalo se o to, by sbor dal se inkorporovat, jak Ty sám jsi tam ten největší křik spůsobil proti tomu? A proč? Protože jsi věděl, že když nebudeme sborem inkorporovaným, nemůžeme žádnou koupí pozemku uzavřiti.

Co úředníků se týče, myslím, že by si zasloužili od br. H. pokoje. Dost možno, že měl tehdy br. Wokal dosti pravdy, však vím také, že již několikráte pobádala br. red. sbory, by volily úředníky mladší, že jsou dbalejší svých povinností. Ostatně j ou naši úředníci většinou starší Sokolové, kteří jsou hodni úcty, neboť přežití rok v úřadě, jako jest právě rok běžný, není právě nic příjemného a řídit osudy sboru tak statečně, s tím nejlepším výsledkem proti tak hrozným nástrahám a intrikám prospěchářů, jest dosti dobrý důkaz jich schopnosti. Vždyť br. Hirsaur a Šimek když zakládali Sokola, byli také jen mladici sotva 20letí a jak se dokázalo, také nevěděli, co dělají.

O té Bohemii nechci daleko zabíhat, neboť při vzpomínce, že ona byla tím největším kamenem úrazu naší jednotě, jde člověku mráz po zádech. Tedy 12 tisíc jenom a 4 tisícé prostavě (tolik asi prostavěl její majitel) je 16 tisíc, však Sokol by musel stavěti trochu jinak, aspoň za 5 tisíc, dáti všude nové podlahy a tak trochu to obarvit, stálo by opět tisíc, tedy již 18 tisíc, a co bychom pak měli? Starou boudu, jak Němci říkají že je to „boxna na boxny“, která by se pro sokolské účele nikdy nehodila. K tomu jest ještě bez pozemku, z něž se platí námu ročně \$187; pozemek jest mnohem menší než náš, na kterémž když si vystavíme přízemek pouze za nějakých 10 tisíc dol. dle vzoru Sokolovny N. Y., bude vyhovovati lépe našim účelům, než celá Bohemie.

Než, kde jsme měli vzít ony dva tisíce, jež br. Š. hned chtěl? Na Bohemii nám dát nikdo nic nechtěl, a vy sami tvrdili jste, že peníze v pokladně jsou pouze pro podporu. Kdo půjčil by nám oněch 6 tisíc do stavby, která byla okamžitě nutna, kdyby byla již celá Bohemie i každá stolička v ní zamortgiována? Nikdo! A to uzná i br. H., ale on píše přes srdce, neboť mu vždy milejší prospěch jednotlivce, švakra, než celého sboru.

Co se oněch sedmi set týče, ví br. H., že do dnešního dne vzrostly skoro na 3 tisíce dol. a že na nich nezůstaneme státi, zvláště když se již ukázala boží pravda a proto netřeba dělati zbytečných strašáků a vzbouzení nedůvěry ve členstvu proti poctivé věci a proti těm, již ji vedou.

Dále píše br. H. o oně vycházce na venek, za kterou byl suspendován ze cvičitelství, že mnozí Sokolové, mezi nimiž i já, chtěli jsme onu radost dítkám překaziti. V tom br. H. trochu přestřelil. My jsme dobře věděli, že se zakládá nějaký Anti-Sokol v Bohemii a že br. H. stará se též o to, by tam jak Sokolky tak žáky zpět převedl. Žáci měli již roku loňského podobnou vycházku a nikdo jim v tom nebránil. Však šli také až po výletě sokolském. Proč právě tento rok musili právě den před ním jiti na venek? Protože průvod t. r. nevycházel více z Bohemie, a tak chtěl br. H. dělat sboru vzdory, což se nám arci nelíbilo a myslím, že tak asi to jich cvičiteli při jeho propuštění též řečeno bylo, že proti oně vycházce nic nemáme, ale chceme, by dítky naše, na nichž si sbor tolik zakládá, nebyly již nyní učeny vzdorům proti Sokolstvu. Co se oně výtky mně učiněné týče, stran špatného pochopení o výchově dítek na kursu cvič., pokládám za pouhou zlomyšlnost, jež má za účel vzbuditi nedůvěru proti mně u těch, kteří mně své dítky k vycviku dnes svěřují. Doufám, že dokážu jsem již dosti, jak dovedu oceniti venek. Jakmile na počátku jara povětrnost jen trochu dovolila, započali jsme cvičiti na venkově. Mimo to za právě uplynulé léto vyzval jsem bratry po třikrát ku cvičením pořadovým na venek. Ač br. H. za mého členství již několikrát byl náčelníkem, př nikdy tak neučinil.

Měl jsem též dosti dobré plány pro starší žactvo, žel však, při těch rozháraných poměrech zůstalo ještě leccos pozadu.

Spůsob, jakým si br. H. při výchově žactva počíná, ovšem neznám, k čemu ale bráti ditky na takové místo, kde jsou téměř docela odříznuty od ostatního světa, kam v případě potřeby lékařské pomoci nemohla by tato ditka býti poskytnuta ani za půl dne, když zde máme daleko výhodnější místa pro podobnou věc. K čemu to vojáčkování, ty policejní soudy, raporty, to se přece neshoduje s naším stanoviskem vychovávacím. Ta disciplína dala by se již jinak udržet, a když to měl být tábor Fuegnerův a Tyršův, pak bylo by dítkám lépe poslouženo, kdyby jim byl místo těch policejních soudů vyprávěl něco ze života těchto mužů a pod. Takto jim na těle prospěl a na duchu je otravoval, chtěje u nich vzbudit nadšení pro vojantství, v němž sám svá mladá léta prožil.

Br. H. nemusí naříkat, že z nějaké msty byl sesazen. Vi dobře, že ony schopnosti, jež dnešní doba na cvičiteli žactva vyžaduje, mu namnoze schází. V oné cvičirně, jakou jsme v Bohemii měli, kdež vše hnulo a plisni bylo prosáklé, takže tam až tráva rostla, slunce tam téměř nezavítalo a vzduch byl smrdutý, cvičil po celý rok záky, a viděl jsem často, jak žák sotva čelý byl nucen cvičiti celou půlhodinu na bradlech, která přiměřena byla žákům 14—16-letým a jaké ještě výkony, jež z obavy, by si neublížili na hlavních orgánech, neodvažují se dát ani 16letým. Druhou půlhodinu byla tato čelá káňata nucena vzpirati činky — takovýto způsob metody nazýváme zločinem.

O tom, kdy u nás zavládnou utěšené poměry, netřeba mnoho psáti. Nebýt několika těch křiklounů, kteří vždy křičeli: „Vaše stanovy nic nejsou, ty hoďte pod stůl, zákon vám ukáže!“ — a rebelanty a buňiči nazývali naše nejlepší pracovníky, byla by naše jednota dokázala již mocný krok v před, však trpělivost nese ráže.

V jednotě naší panuje vzorná bratrská láska a svornost a v konání svých povinností v našem poslání jsme až dosti dbali. Členů přibývá každý měsíc několik, takže bude naše jednota čítat příští měsíc as 150 členů a doufám, že podnik náš bude dos' i brzo uskutečněn. Jen bratři ku předu, krok nikdy zpět!

Málem bych byl zapomněl poznamenat, jak po 28letém členství u Sokola bratři Hiršaur a Šimek před soudem tvrdili, že náš sokolský sbor je sborem pouze podporujícím. Archo Noemova — tak daleko jdou ti, již se řídí heslem: „JEN ZISK A SLÁVU!“

Konečně musím vzdáti své úplné uznání starostovi, bratru J. Francovi, který s tak nevšední obětavostí a sebezapřením věnoval se zájmům sboru v těch nejkrušnějších okamžicích, kdy tak bouřné mraky nad námi visely. Tež velkou zásluhu o naše vítězství získal si nadějný synáček bratra Josefa Klečky, jenž studuje práva a praktikuje u právníka Packarda, jenž sbor náš hájí. Již na počátku našeho předního byl nám mnohou dobrou radou nápomocen a těmto soudům, jež tak vítězně pro nás skončily, zcela se věnoval.

Na zdar!

Frant. Štětka, t. č. náš.

* Tělocvik na příští výstavě v Buffalo. Athleti a milovníci sportu vůbec zajímají se nemálo o stadium nebo cvičiště, jež zřízeno bude na příští Pan-American Exposition v Buffalo, k němuž potřebné plány již vyhotoveny byly. Cvičiště nápodobiti má stadium athénské, ovšem že jen v podobě, ježto toto stavěno bylo s velikým nákladem, kdežto v Buffalo postaveno bude pouze z lehkého materiálu. O rozměru jeho učiníme si pojem udáme-li, že celá délka jeho, zahrnujíc v to i budovu tvořící vchody, jest 870 stop a šířka přes 500 stop. Uvnitř má býti dosti místa pro 25.000 diváků, pro jejich pohodlí nacházejí se bude mezi sedadly velký počet průchodů čili uliček a na straně západní sedm velkých východů. Na cvičišti umístěna bude čtvrt míle dlouhá dráha pro běhy a v středu ponecháno místo pro různé tělocvičné hry. Mimo jiné pořádati se zde budou též „kopaná“, americká pálená (base ball), lacrosse a tennis. Stadium toto sloužiti bude nejen pro účele tělocvičné, ale i pro různé výstavy automobil, koní a j. Hlavní udalostí má však býti velký tělocvičný carneval, ku kterémuž účelu hlavně celé stadium postaveno bude.

* Švédský system tělocviku. — Výňatky z evropských listů, jež v „Mind and Body“ podává Dr. W. A. Ocker, zahrnují zprávu, jak nuceni jsou učitelé švédského tělocviku sobě

počínati, by svěřenci jich se nerozprehli. V stejném čase, kdy mnozi ve Francii a Belgii snaží se zavést Lingův system do škol, ozývají se ve Švédsku samotném hlasy proti dalšímu vynuobování tohoto tělocviku a to ne beze všech příčin. Francouzský list „Gymnastique Française“ tvrdí, že mnoho jest učitelů tělocviku švédského, kteří snaží se zaměnití Lingův system systemem francouzským. Doznávají, že švédský system jest lék a co takový užívati se může, však system francouzský (system francouzský, německý a náš neliší se valně od sebe, rozdíl tvoří hlavně upravení veškeré látky v jediný celek), jímž stejných výsledků zdravotních se docílí, má tu vlastnost, že podává látku svou ve způsobu sladkého ovoce, kdežto děti ve švédských školách nuceni jsou polikati hořké pilulky. Doznává se dnes, že švédský tělocvik nemá velkou budoucnost a proto činí se pokusy se zařaděním cvičení s tyčemi a s kroužením kužely v osnovu švédského tělocviku, ani na rohování nezapomenuto, ježto cviky tyto i jiné poskytnují větší rozmanitost a zpřijemňují chvíle ztrávené v tělocvičně.

* Nejlepší recordy. Z nejlepších amateurských rekordů zaznamenány jsou následující výsledky:

Skok vysoký, bez rozběhu: 5 st. 3½ p. R. C. Ewery.

Skok vys. s rozběhem: 6 st. 5½ p. M. F. Sweeney.

Skok daleký, bez rozběhu: 11 st. půl p. R. C. Ewery.

Skok daleký s rozběhem: 24 st. 4 a čtvrt p. — R. Kraenzlein.

Trojskok, bez rozběhu: 35 st. 6 p. — Courtney.

Trojskok, s rozb.: 49 st. 2 a půl p. — W. Mac Manus.

Skok o tyči: 11 st. 6 p. — J. Dvořák. (Největší skok o tyči vykonal však R. G. Clapp, skočiv 11 st. 10 a půl pal., nepočítá se však mezi amateur record.)

Běh 100 yardů: 9 a 4-5 sek. — J. Owen, Stage, Rash a j.

Běh 220 „ 21 sek. — B. J. Wefers.

Běh 440 „ 47 a tři čtvrté sek. — W. Baker.

Běh 880 „ 1 m. 53 a 2-5 sek. — C. J. Kilpatrick.

Běh 1 mile: 4 m. 15 a 3-5 sek. — T. P. Conneff.

Běh s překážkami, 120 yardů: 15 a 1-5 sek. — Krenzlein.

Běh s překážkami, 220 yardů: 23 a 3-5 sek. — Krenzlein.

12 lb. kladivo hozeno: 183 st. 6 pal. — Thos. Carroll.

16 lb. „ „ 167 st. 8 pal. — J. Flanagan.

12 lb. koule vržena: 55 st. 2 pal. — G. R. Gray.

16 lb. „ „ 47 st. — G. R. Gray.

Vrhání disku: 122 st. 3 a 5-8 p. — R. Sheldon.

Nedávno vyskytla se v listech zpráva, že Dennis Horgan překonal ve vrhání koule dosud stávající recordy a sice hodil 12liberní kouli 55 st. 9 a půl palce, což prý bylo o 9 a půl (?) pal. více, než kdokoli jiný hodil. Ve vrhání 16 lb. koule překonal svůj vlastní record o půl palce, hodiv kouli 48 st. a půl (?) pal. Z toho vidno, že všechny záznamy nejsou úplně správné, nutno pak též činiti rozdíl mezi výsledky docílených athlety zvanými amateur a athlety z povolání.

* Tělesná cvičení a hry Havajců. (Dokončení.) Oblíbená zkouška síly jest přetahování se o lano, buď tak, že na každé straně jest po několika mužích, anebo že dvě osoby ovinou se lanem a snaží se navzájem se přetáhnouti. Metání oštěpů a kyjů, běh o závod, plování o závod a veslování jsou sporty pilně pěstované. Konečně k hrám silicím tělo náleží běhání po chůdách, oblíbená hra mužů, chlapečů i děvčat. Metání dřevěné tyče se železným hrotem tak, aby se tyč přímo do země zarazila, požadující vedle tělesné síly i zručnosti a bystrého oka, náleží již ke hrám mysl silicím, které jak u dospělých, tak i u dětí nezadávají si v oblíbenosti ostatními tělesnými cviky. Nejdokonalejšího provedení dosahují tyto sporty při pravidelných zápasech a národních turnajích. K těmto náleží také hra Mo-no mo-no. Nejlepší a nejobratnější bojovníci dvou sousedních vesnic postaví se proti sobě a metají na sebe jeden po druhém 7 oštěpů, 7 kamenů, 7 kamenných sekyrek a 7 dřevěných nožů. Kdo jest zasažen, prohrál hru, někdy ovšem ještě více. Mai-ha byl zápas sestávající ze 3 částí. Při první metal se zakulacený kámen, při čemž záleželo na tom, aby dopadl co nejdále. V druhé části musil kámen kutáletí se mezi dvěma blízko sebe stojícíma tyčema. Byla to tedy spíše zkouška obratnosti než síly. Při třetí vrhaly se kameny proti sobě, a tu vyhrál ten, jehož kámen se nerozdřobil. Těž účel spojití zábavu s duševním napjetím, spočívá v různých menších žertovných společenských hrách.

Takové hry jsou: Podle ukazovatele prováděti různé pohyby. Rychle nahlas počítati prsty, kroužky, dřive ze skořápky kokosového ořechu, nyní ze železa házeti na tyčinku kolmo stojící. Sem patří také oblíbené figurky z nití zhotovované, podoby různých zvířat nebo předmětů. — Živější jest do této kategorie her se počítající pu he-ne-he-ne, nejpopulárnější hra oblíbená i v nejvyšších kruzích havajských. Spočívá v tom, že pět kusů koberců rozloží se na podlahu mezi dvěma hrajícími mužstvy, a že pod jedno z nich po pořádku od každé strany schovává se kámen. Podle svalů paží, které jsou méně napjaty, jakmile ruka kámen pustí, má se poznati místo, na kterém kámen leží. Protivná strana snaží se mimo to vyzkoumati pravé místo tím, že její hráči holi sem a tam přejíždějí a při tom pozorují obličej toho, jenž kámen uschoval, doufajíce, že se známku strachu nebo zlosti mimoděk prozradí, jakmile se dotknou pravého místa. Kdo kámen nalezne, stane se jeho majitelem. Kohoutí zápasy jsou stará hra národní obyvatelů Malaje a Polynésie. Havajci jsou zuřivými přáteli totalisatorů, neboť oni sázejí na zápasy, pouštění draka, vůbec na vše možné. S tím souvisí ovšem obliba Havajců i v pravých hazardních hrách. Pod jednu ze dvou kokosových skořápek schová se knoflík, a nyní se hádá, pod kterou skořepinou leží; anebo určitý počet hráčů postaví se do řady, předpaží se zaťatými pěstmi a nyní se hádá, v které ruce jest ukryt kámen. Dvě nestejně dlouhá dřívka drží se v ruce tak, aby dva stejné konečky vyčnívaly, kdo vytáhne delší, vyhrál. Konečně hrají i v kostky, které jsou kamenné a označeny křížky nebo tečkami, vyhazují se do vzduchu, a po pádu se značky na vrchních plochách spočítají, kdo jich má nejvíce, vyhrál.

Lad. Smělý v „Sok.“ pražs.

* Švýcarské hry olympijské. Pražský Sokol přináší zprávu o posledních slavnostech Švýcarů, z níž některé výňatky tuto podáváme. Největší vesnice na světě La Chaux de Fonds, byla nedávno dějištěm znamenitého tělocvičného projevu švýcarské mládeže, k němuž nejen vlastní země vyslala ohromné zástupy boreců a přátel gymnastiky, ale i cizina četné zástupce tělocvičných sdružení, tak že slavnost nabyla velice zajímavého významu. Též Sokolstvo české použilo pozvání a příležitosti a vyslalo zástupce své za Č. O. S., již zastupovali br. Dr. Scheiner, Dr. Vaníček, Dr. Novotný a br. Zápotocký. Ve Švýcarsku jest dnes na 500 tělocvičných spolků, v nichž se úsilovně a pilně cvičí. Vláda i občanstvo zahrnují spolky tyto přízní a podporují znamenitě jejich činnost. Tak ku př. země poskytuje ročně 200,000 fr. na cvičitelské kursy, udržuje na školách četné síly učitelské zabývající se tělesnou výchovou, podporuje závody, sjezdy a p. Téměř každý Švýcar dřive než vstoupí v životní své povolání, projde školu tělocvičnou a pak i již, když cvičení se více nesúčastní, zůstává věrným přítelem a podporovatelem snah tělocvičných. Ve Švýcarsku žijí tři různé národnosti: Francouzi, Němci a Italové, — vzdor tomu rozdíl národností není ani v tom nejmenším překážkou v harmonickém spolupůsobení všech dohromady. Při posledních slavnostech sešlo se na 8000 gymnastů, tak že po městě (La Chaux de Fonds) je ve skutečnosti velké město, se vši moderní úpravou, jest střediskem hodinářského průmyslu, má vyšší školy a čítá 35.000 obyvatelů, takže název ves není proň správný, ve všech ulicích gymnasti jen se hemží. Vlastní slavnosti zahájeny v sobotu 4. srpna průvodem městem, jehož súčastnilo se 8000 gymnastů. Skvělý to obraz! Gymnasti mladí i staří, v úhledném obleku cvičebním, činí dojem znamenitý. V průvodu jako obyčejně neseno mnoho trestek a hloupostí, jako ohromné deštníky, vycpané panáky, soudky, medvědi a pod., však to vše mizí stranou před vzezřením boreců, jichž statné postavy vynucenji obdiv diváka. Všestranný gymnastický vývoj tělesný a tuhá výchova mládeže vystupuje tu na obdiv způsobem přímo oslnujícím, který nemá rovného téměř na celém světě. Borce tvoří téměř 90 procent všech účastníků, (to jest o „něco“ více než u nás) a jsou to jinoši ponejvíce od 18—24 let. Průvod vítán jest všude vřele od všeho obecnstva, do jehož jásetu mísí se zvuky zvonů, střelba z děl a hmoždírů a vířivé hlasy hudby v průvodu kráčejících. Závody zahájeny hned ráno na cvičišti, jež nesou se opět k všestrannému výcviku. Závodníci musí prováděti výkony nejrozličnějších druhů, prostné cviky, skoky, vrhy, běhy, zápas a cvičení na nářadích. Závodí jednotlivci, celá družstva a oddíly až o 100 borecích. Kdo má opravdový smysl pro

tělesný výcvik, tomu otevírá se tu divadlo v pravdě nevyrovnatelné. Švýcaři jsou znamenití cvičenci a významnou jest u nich záliba ve cvičení na několika nářadích stejného druhu současně, při nichž až 14 cvičenců současně cvičilo. Velké oblibě těší se u nich kůň. Vrcholem cvičení měla býti cvičení prostná, z nichž však v neděli večer pro velký dešť sešlo. Došlo na ně teprve v pondělí večer, ale sklamala značně ty, kdož přítomni byli velkolepému tomu divadlu při sletech sokolských v Čechách. Nastoupilo as 5000 cvičenců, kteří sešli a seřadili se na sousedních lukách. Následkem chybného odpočítání byly proudy nestejně dlouhé, což pokazilo rozstup a vyřizení, tak že obraz neposkytoval přímých čar. Cvičení samo provedeno bylo nestejněměrně a s neklidem. Cvičenci po každém cvičení se rozházeli, poskakovali a prováděli různé kousky, tak že první dojem cvičení těch byl zcela ztracen. Třetího dne konáno slavné prohlášení vítězů, jimž dívky odevzdaly čestné věnce a nádherné dary, jichž úhrnná cena převyšovala 40.000 fr. Slavnost sama požadovala nákladu 360,000 fr., jež byly hrazeny z poplatků účastníků, vstupným, sbírkami a příspěvkem státu. Při slavnostech v tak velkém rozměru šlo vše hladce ku předu, jmenovitě při závodech dokázali borci vytrvalost obdivuhodnou. Při počasi, jež bylo přímo zoufalé, předstupovali závodníci v tenkých plátěných kalhotách, střevecích a pouhém trikotu před soudce při silném dešti, brouzdajíce se v neponoře té při nejlepší náladě. Choulostivost, tať neznámou jim věci a v tom ohledu by nám za příklad sloužiti mohli.

Pro nedostatek místa

odložena čtvrtletní náčelnická zpráva ze župy Východní do budoucího čísla.

Sokolům župy Západní

oznamuje se, že tajemníkem župy jest bratr Josef R. Fiala, 1718 So. 8th St., C Station, Omaha, Neb., i jsou bratři žádáni, aby ve všech záležitostech župy se týkajících naň se obraceli.

Místo pro cvičitele.

Tímto obrácíme se k bratrům Sokolům, kteří by si přáli přimouti místo cvičitele Těl. Jed. Sokol v Plattsmouth, Neb.

Příčina, že touto cestou obrácíme se k hledání cvičitele, jest tato: Ústřední výbor župy Západní pokusil se několikrát vyslat aspoň jednou týdně tamnější jednotě cvičitele, což ale vyžadovalo větší výdaje, než župa mohla snésti. Po dobu vysílání cvičitele vždy jednota ta se vzpružila a zkvétala ve všem, neb T. Jed. Sokol Plattsmouth má dosti dobré síly. Avšak po vysílání cvičitele ochabovala jednota tím, že nebyl žádný, který by skutečného a stálého cvičitele nahradil. Ziskáme-li cvičitele řádného a schopného, zaručujeme mu stálou a dobrou práci při dráze B. & M. (Burlington) v jakémkoliv oboru řemeslnickém.

Příhlášky a dotazy nechť zasilány jsou na Těl. Jed. Sok. Plattsmouth. Na zdar!

Za ústřední výbor župy Západní

V. Šebek, jedn.

Vyzvání.

Ústř. výbor vých. župy v N. Y. tímto žádá brat. jednoty, které by měly nějaké přebytečné nářadí, hlavně hrazdu, bradla a koně, ku prodeji, aby laskavě to oznámily, zároveň s udáním ceny, jednotlivě ústř. výb. Vých. župy.

Jos. A. Knedlhans,
420—424 East 71st St., N. Y.

Oznámení.

Kde by u sboru sokolského chtěli založiti četnu trubačů, tu naskytne se jim vhodná příležitost zakoupiti 6 dobře zachovalých trubek (Bugle) za cenu mírnou. Bližší sděli Vác. Tříska, náčelník T. J. S. v St. Louisu, Mo., 1911 Geyer Ave.

Zápisy o schůzích výkonného výboru N. J. S.

New York, 15. října 1900. — (Schůze mimořádná.) — Starosta Al. Wokal zahájil v určitý čas schůzi.

Sokol Hájek, člen Sok. Jed. Blesk z Baltimore zaslal dopis týkající se záležitosti dotyčné jednoty. Usneseno poslati jej zpět jednotě s dotazem, zdali s ním souhlasí a záležitost celá ponechána do příští schůze.

Zpráva tělocvičného výboru, který měl prohlédnout návrhy podané na posledních závodech, byla s dobrozdáním výboru přijata a usneseno dáti ony návrhy otisknouti a jednotám k odhlasování rozeslati.

Usneseno zvoliti 3členný výbor na prozkoumání majetku výkonného výboru a sepsání inventáře. Následující zvoleni: J. Černý, J. Pavlík a V. Hampl.

Na to schůze skončena.

M. Grabenstein,
tajemník.

New York, dne 7. listopadu 1900. — V nepřítomnosti starosty

Al. Wokala zahájil schůzi br. Jos. Kadlec.

Zápisy o posledních schůzích byly po přečtení přijaty.

Sok. Jed. Blesk žádá záslužní listinu pro br. Jos. Stichu, která byla povolena.

Plzeňský Sokol zasílá \$15.70.

Sokol Cleveland \$23.30.

T. J. S. Little Ferry oznamuje, že jest nucena pro nedostatek členstva z Nár. Jed. Sok. vystoupit a zároveň zasílá \$1 00. Poněvač dotyčná jednota úplně vyrovnána jest, vystoupení její dnešním dnem přijato.

Jednota St. Louis žádá záslužní listinu pro br. A. Tesaře a zároveň žádá o poshovění s poplatkem. Obé povoleno.

Jednota Plattsmouth zasílá zprávu a \$8.60.

Jednota Black Wolf zasílá zprávu a \$6.75.

Jednota Milwaukee zasílá zprávu a \$25.50.

Finanční zpráva z posledních závodů po přečtení přijata a zbývá výtěžek \$46 85. Tajemník má výboru dopsat a poděkovat mu za jeho práci.

Jednota Omaha zasílá zprávu a \$9.20.

Jednota Podlipný zasílá zprávu.

„ Crete „ „

„ Tyrš „ „

a oznamuje, že se sloučila s Plzeňským Sokolem.

Sokol Krizan zasílá \$7.— za šermířské náčini.

Jednota Blesk zasílá zprávu a \$38.10.

„ Manitowoc zasílá zprávu a \$5.60.

„ Tábor zasílá zprávu za II. čtvrtletí a \$13.10.

Účet za časopis „Sokol“ pražský v obnosu \$40.90 k vyplacení odkázán.

Jednota Čechie zasílá zprávu a žádá o poshovění. Povoleno.

„ Brooklyn zasílá zprávu a \$1.60.

Výboru na spracování inventáře dána lhůta do příští schůze.

K vyplacení odkázány účty:

Za Sokol Americký s přílohou \$116 90.

Pořadatel Sokola Amerického \$20.00.

Poštovné jednateli \$4.75.

Služné jednatele, tajemníka a pokladníka \$55.25.

Na to schůze skončena.

M. Grabenstein, taj.

Finanční zpráva výk. výb. N. J. S. od 1. srpna do 31. října 1900.

Příjem:

Od sborů za vstupné a příspěvky	\$510.65
Úroky z bondů	3.00
Výevik a vzdělání ve sborech	2.29
Sokol Americký	6.34
Fond pro příští sjezd v Milwaukee	25.00
Vzorky a doplňky stejnokroje	30.75
Sjezdy, závody a slavnosti	46.85
Cvičitelský běh v Chicagu	7.00
	\$631.88
Hotovost z minulého čtvrtletí	\$1,612.40
Úhrnem	\$2,244.28
Br. V. Kunášek má zaplatit	9.25
Úhrnem	\$2,253.53

Vydání:

Sokol Americký	\$380.70
Poštovné, dovozní a pod	3.11
Různé vydání	6.02
Denní tělocvičné školy	60.00
Výevik a vzdělání ve sborech19
Sjezdy, závody a slavnosti	1,070.09
Vzorky doplňku stejnokroje	40.00
Služné taj., jedn. a pokl.	56.25
Úhrnem	\$1,616.36

Příjem

Vydání

Hotovost

Jan Černý, jednatel.

Příjem a vydání N. J. S. za měsíc říjen 1900.

Příjem:

Říjen 1. Připsáno na přísp. z náhr. těl. školy T. J. S. Fügner, L. I. City	\$20.00
„ 4. TJS East Islip, L. I., za III. 1900	3.00
„ 6. „ Bohemia, „ „	3.90
„ 11. „ So. Omaha, Neb. „ „	9.20
„ 12. Sok. Jed. Blesk, Baltimore, Md., na III. 1900	23.90
„ „ „ „ 10c. popl. na sjezd	14.20
TJS Karel Jonáš, Wilson, Ks., za III. 1900	4.60
„ 15. „ Tábor v Chic., za II. 1900	13.10
„ „ Manitowoc, Wis., za III. 1900	5.60
„ 17. Za prod. šermířské náč. br. Krizanovi v Chic.	7.00
„ 19. TJS v Crete, Neb., za III. 1900	11.90
„ 20. Předpl. na S. A. od br. Jos. Jurky v Chic.	1.00
„ 22. Polovina výtěžku z hlav. závodů v Clevelandu TJS Milwaukee, Wis., za III. 1900	46.85
„ 27. „ Hvězda Západu, Black Wolf, Ks., III. 1900	25.50
„ „ „ „ 10c. poplatek na sjezd	5.05
„ Plattsmouth, Neb., za III. 1900	1.70
„ 29. „ Little Ferry, N. J., za III. 1900	8.60
„ 30. „ Sokol Cleveland, za III. 1900	1.00
„ „ „ „ 10c. poplatek na sjezd	16.10
„ 31. Plz. Sokol v Chic., (zaslaly peníze bez III. zprávy)	7.20
Za rozl. knihy pro br. Aug. Tesaře	45.70
TJS New York, za III. 190093
Za oznámku v Sok. Am.	92.10
Úroky z bondů za III. čtvrtletí 1900	4.25
Hotovost z min. měsíce	3.00
Úhrnem	\$375.38
Hotovost z min. měsíce	489.92
Úhrnem	\$865.30

Vydání:

Říjen 3. Za výpomoc při psaní diplomů a telegram br. Knedlhane	\$3.50
Za přehlédnutí soude. listin a vypr. výtahu pro dipl. a pošt. br. Wokalovi	6.36
Za lék na nohu br. Ant. Jahodovi50
Náhrada za udržování denní těl. školy TJS Fügner	20.00
„ 31. Za 3100 výt. S. Am. s přílohou 4stránkovou pro říjen 1900, poštovné i s výpravou	116.95
Pořadatel S. A. za říjen, br. A. Hallerovi	20.00
Služné taj. v. v. za III. čtvrtletí 1900	8.75
„ jed. „ „ „	37.50
„ pokl. v. v. za II. a III. čtvrtl. 1900	10.00
Poštovné jednateli od 31. čce. do 31. říj. 1900	4.57
Úhrnem	\$228.13

Příjem

Vydání

Hotovost \$637.17 a sice fond pro př. běh cvič.

Fond pro příští sjezd v Milwaukee

U. S. bondy v kupní ceně

Hotovost skutečná

\$637.17

Členové novi a vyloučení.

— Do sboru Sokol Cleveland navržen a ihned přijat Frank Brož; ze sboru odstoupil Jos. Volný, s přestupní listinou odstoupil Jos. Kupka; do sboru navrzeni Frank Nerad a Václav Brudna.

Na zdar!

Vác. Tittl, starosta.

Frank Skala, jednatel.

— Do Sokola Čech v Clevelandu přijati Leo. Palda, Jos. Peterka, Vác. Slabý, Fr. Procházka, Vác. Vlach, Jos. Nováček, Karel Kočmit, Jan Dolejší, Štěpán Štědranský, Jan Hronek, Otto Jiskra, Ed. Bušek a Herman Federman.

Na zdar!

Vác. J. Štibr, starosta.

Fr. Vondrášek, taj.

— Do T. J. Sokol v New Yorku přijati od 28. května do 29. října 1900: Jindř. Kohla 28. května, Bedřich Boehnel 25. června, Em. Zeman a Ferda Toman 27. srpna, Moric Schack 24. září, Václ. Hajný 29. října. — S přestupním listem z Little Ferry přijati Tomáš Tuma 13. srpna a Em. Hromádka 24. září. — Navrzeni jsou Vinc. Novák, Ant. Hejda a od Plzeňského Sokola v Chicagu Arnošt Hess. — Odstoupili Karel Beran 31. července, Ant. Hejduk a Josef Podštel 24. září. — Zemřeli: Josef Nykodym 11. července, Alois Siřinek 30. srpna a Antonín Urianek 16. října. — Vyloučení pro neplacení Jos. Schremer, Karel Červený, Alfred Velebil, Jos. Čtverák, Jos. J. Hrádek, a ve schůzi 29. října Ant. Bělský, Frant. Koubek, Alois Šibal a Jos. Žemla. — Za Těl. Jed. Sokol v N. Y. Al. Bohdanecký, účetní.

ADRESÁŘ NÁRODNÍ JEDNOTY SOKOLSKÉ VE SPOJ. STÁTECH.

VÝKONNÝ VYBOR NÁRODNÍ JEDNOTY SOK. V NEW YORKU:

Schůze každé 1. pondělí v měsíci v Sokolovně, 420—24 E. 71 st. Al. Wokal, starosta, 1 Skillman Ave., L. I. City, N. Y.; F. Vozáb, nám., 374 Rowson st., L. I. City; Jan Černý jed., 437 E. 71st St. Max Grabenstein tajemník, 3493—3rd Ave.; F. Lier, pokladník, 410 E. 71st St.; výbor tělocvičný: Jos. Kadlec, Jan Pavlík a Ant. Jahoda; výbor účetní: Fr. Vozáb, Fr. Hroch a Vác. Vančura. Náčelník J. Štibr 84 McBride st., Cleveland, O., podnáč. Ferd. Engelthaler, Cedar Rapids, Ia., a Ant. Haller, Chicago, Ills.

Župa Východní, sídlo v New Yorku.

- Ústř. výb.: st. Vác. Hampl, náměstek Al. Bláha, jed. J. A. Kne-dlhans 420—424 E. 71st St., N. Y., pokl. K. Rehoř, náč. Fr. Bartuněk 318 E. 71st St., podnáčelníci I. Václav Křížek, II. J. Uher, fin. výbor Al. Bláha, V. Křížek. — Schůze každou 1. sobotu v měsíci v 8 hodin večer, v Sokolovně 420—424 71. ul.
- SOK. JED. BLESK Baltimore; (schůze 3. pátek u br. Jos. Klečky 1513 Ashland Ave.), Sylv. Stiegler, dop., 1006 N. Castle St.
- T. J. S. BOHEMIA, Bohemia, L. I., N. Y., (posl. sobotu) jedn. Fr. Huml.
- T. J. SOKOL Brooklyn, N. Y., (3. pondělí), taj. Fr. Hroch 457 Rodney st.
- SOKOL CLEVELAND, (3. neděli v Sokolovně, roh Central ave. a Plymouth st.), taj. Frank Skala, 158 Croton St.
- SOKOL ČECH, Cleveland, O.; (2. neděli v Sokolovně, čís. 6 Wendal ave.), taj. Fr. Vondrášek, 111 Petrie st.
- SOKOL ČESKO ZABAVNÍ, Clev, O., (schůze 1. pátek v Sokolské síni) Frank Cais, 562 Dennison Ave.
- T. J. S. BUDIVOJ, Detroit, Mich., (první pondělí v Sokolovně, roh Erskine a St. Antoine sts.) Al. Urbanetz, 58 Brewster st.
- T. J. S. PODLIPNÝ, Detroit, Mich.; (druhý pátek v Sokolovně, roh Tillman a Ash ul.), taj. Boh. Masák, 15 Nall Ave, účetní Jos. Vimer 176 Rollins st.
- T. J. SOKOL, East Islip, L. I., N. Y., (2. sobotu v Sokolovně), taj. Jan Kroupa, Box 211.
- T. J. S. FUEGNER, L. I. City, N. Y., (2. sobotu u Wokala, 1 Skillman ave.) taj., M. Beneš, 199 William st., Dutchkills, L. I.
- T. J. SOKOL Newark, N. J., (druhé pondělí, roh 9. ul. a 15. ave.) Vác. Krásný, 473 Belmont ave.
- S. J. SVORNOST, Morrisania N. Y., (1. neděli) taj. Jan Duda 777 Melrose ave.
- T. J. SOKOL New York; (schůze 2. a posl. pondělí, 420—22—24 E. 71st St.) taj. J. L. Jedlička, 420—422—424 E. 71st St.
- SOK. JED. PHILADELPHIA, Pa., (4. neděli v měs., v Sokolovně, roh Orianna a Girard Ave.) taj. V. Morávek, S. W. Corner Front & Master Sts.
- T. J. SOKOL Schenectady, N. Y., schůze 1. a 3. pondělí v místn. A. Řihy, Bohemia House, Ellis st., M. Pl. — Taj. Aug. Sokol, P. O. B. 466.
- T. J. SOKOL Westfield, Mass.; (1. a 3. čtvrtek v Sokolovně, 118 & 120 Meadow st.), taj. Josef Červený 79 Meadow st.

Župa Střední, sídlo v Chicagu, Ill.

- Noví úředníci župní na 1900: Náč. A. Haller, 818 So. Ashland Ave., podnáčelníci Jos. Pokorný a Fr. Holub; taj. Jos. Šlauf 1528 S 41st Ave.; pokl. Václ. Vonásek.
- PLZ. SOK. Chic.; (2. a 4. čtvrtek), taj. Vil. Kroužilka, 150 W 12 st.
- SOKOL CHICAGO, Chic., (1. a 3. středu v Sokolovně, 1118 Kedzie ave.), taj. F. Stengl, 1060 So. Kedzie Ave.
- TĚL. J. ČECHIE Chicago; (1. a 3. pondělí v síni "Čechie" 32—34 Emma St.), taj. Anton Havlik 525 Evergreen Ave.
- T. J. S. TABOR, Chicago, Ill., (1. a 3. čtvrtek u T. Andrlé 1333—35 So. 40th Court), taj. V. Bartoň, 1411 So. 42 Ave.
- T. J. S. VLASTÍ, Chicago, Ill., (3. neděli v č. 3000 Union ave., roh 30. ul.) taj. Vác. Vránek 692 Jefferson st.
- ČES. AM. SOKOL Manitowoc, Wis.; (2. středu v síni Slovanské Lípy), Jan Hrubý 1123 So. 11th St.
- TĚL. J. SOKOL, Milwaukee, Wis.; (2. a 4. čtvrtek v Čes. Am. Síni) Ant. Šabart, 1312 Vine St.
- T. J. SOKOL St. Louis, Mo.; (2. a 4. pondělí v Sokolovně, roh 9. ul. a Allen Ave.), taj. Dvořák Jan 915 Allen Ave.

Župa Západní, sídlo v Omaze, Neb.

- Ústř. výb.: Starosta A. Kment, 1245 So. 15th St., taj. J. R. Fiala, 1718 So. 8th St., náčelník Boh. W. Bartoš, 1418 Rear Popleton Ave., John Mathauser, Fr. Máchal a Jos. R. Fiala. — Schůze každý 3. čtvrtek v Sokolovně.
- T. J. S. KAREL JONAŠ, Abie, Neb., (1. neděli) Fr. Marušák, taj.
- TJS. HVĚZDA ZAPADU, Black Wolf, Kansas, (1. neděli), taj. Bed. Doleček.
- T. J. SOKOL ŽÍŽKA, Bruno, Neb.; (1. ned.), taj. Vác. Blatný.
- TYRŠ C. R. SOK., Cedar Rapids, Ia.; (1. neděli v Sokolovně, 7th ave., bet. 2nd & 3rd st.), taj. F. Filip, 1022 S 2nd St., W.
- T. J. S. JIŘÍ FODĚBRAD, Clarkson, Neb., taj. J. D. Koza.
- T. J. SOKOL, Crete Neb., (2. neděli ve své síni), taj. Mat. Kuncl.
- T. J. S. KOMENSKÝ, Humboldt, Neb., taj. B. Ninger.
- T. J. SOKOL, Linwood, Neb., (1. neděli), taj. Frank Dočekal.
- T. J. S. Milligan, Neb., (2. neděli v Central Hall bratří Jichů), Fr. Hrdý, jed.
- T. J. SOKOL Omaha; (2. čtvrtek), taj. Jan Janák, 509 So. 12th St.
- T. J. S. Plattsmouth, Neb., (2. pondělí) taj. Jos. J. Nejedlý.
- T. J. SOKOL, Prague, Neb., (2. pond.), Tom. Vlasák, zap.
- T. J. SOKOL, Schuyler, Neb., (3. pondělí), taj. V. Sudík.
- T. J. SOKOL, So. Omaha, Neb. (1. pon.) taj. F. Benák, 18th & N st.
- T. J. S. KAREL JONAŠ, Wilson, Kansas; (2. a 4. neděli), jed. J. W. Somer.

„Sokol Americký“, časopis Sokolstva čes.-americ. Nákladem výkonného výboru Národní Jednoty Sokolské.

VYCHÁZÍ 15. KAŽDÉHO MĚSÍCE V NEW YORKU, N. Y.

Dr. K. Štulík, pořadatel, 525 S. Lincoln St., Chicago, Ill. Jan Černý, jednatel výk. výb. N. J. S., 437 E. 71st St., New York.

Veškeré dopisy pro „SOKOLA AMERICKÉHO“ buďtež zaslány pořadatel.

Nové knihy.

Na skladě u výkonného výboru
Nár. Jed. Sokolské:

1. Tyrš Mir., Dr.: Zakladové tělo-
cviku \$1.00
2. Kožíšek Fr.: Cvičební večery na
koni na šíř10
3. Jindř. Fügner: Životopis10
4. Vaníček Karel: Sokolstvo, jeho
směr a cíl.—Komenský Jan Amos
a jeho snahy tělocvičné. Obě za.03
5. Scheiner, Jos. E. Dr.: Tělesná
cvičení ve starém věku65
hry mládeže45
6. Kožíšek Fr. Cvičební večery na
hrazdě12
7. „ 100 příkladů cvičení
prostných18
8. Hron Karel: O cvičební soustavě20
9. Mendík Jan: Povelky ku podrob-
nému procvičení poř. cvičení05
10. Scheiner, Jos. E. Dr.: Úvahy a
řeči Dra. Mir. Tyrše.
— Povšechné úvahy o věci Sokol-
ské, I. 1.25
11. Povšechné úvahy o věci Sok., I. 2.
pro školy a spolky32
12. Klenka Jos.: Tělocvičné hry pro
pro školy; I. Bez nářadí15
13. Klenka Jos.: Těl. hry pro školy;
II. S nářadím25
14. Hanušová Kl.: Dětský tělocvik20
15. „ „ Hry míčem pro
veselou mládež15
16. Horálek Fr.: Pérem Sokolím, se-
šit 1—420
17. Horálek Fr.: Na přední stráž05
18. Pexa Vacl.: Cvičební večery na
bradlech18
19. III. slet všesokolský v Praze30
20. Tyrš Mir. Dr. stručný nástin živo-
ta a působení jeho10
21. Veselý J. Z.: Těl. pro školy nižší
a střední20
22. Klenka Jos.: Cvičební večery na
kruzích10
23. Kurz Vilém: Úvod do Těl. školské-
ho32
24. Vaníček Kar.: Sokolské epistolky
od 1. do 4. sešitu, jeden výtisk02
25. Ploc Kar.: Návod o prvé pomoci
při úrazech a nehodách25
26. Dlouhý Fr.: Tělověda a zdravotně-
da50

Knihy tyto, pokud zásoba
stačí, zasílá vyplacené jednatel vý-
konného výboru tomu, kdo při ob-
jednání pošle výše udanou částku
buď ve známkách, nebo poukázkou
poštovní.

JAN ČERNÝ,
437 E. 71st St.,
New York City.

“SOKOL”,

časopis věnovaný zájmům tělocvičným, za-
ložený r. 1871. Drem. Mir. Tyršem vy-
chází redakci Dra. Jos. E. Scheinera
jednou za měsíc o 3—4 arších a přináší
poučné články o tělocviku, organizaci
spolkové, články technické z pera před-
ních pracovníků sokolských. Dále při-
náší zprávy o tělocviku ze zemí slovan-
ských i ciziny, feuilleton, různé zprávy
a pod.

Předplatné na rok do Ameriky obnáší \$1.10.

Adresa: “Sokol”, Praha,
Václavské náměstí číslo 70.

Všichni Sokolové měli by znáti:

Úvahy a řeči Dra. Mirosla-
va Tyrše. Pořádá Dr. Jos. E.
Scheiner.

I. Povšechné úvahy o věci so-
kolské. — Díl první 25c. Díl dru-
hý 25c.

Objednávejte buď u svých sbo-
rů neb u jednatele výkonného vý-
boru N. J. S.

Naším cvičitelům!

Cvičební večery na koni na
šíř. Sestavil František Kožíšek.
Cena 10c.

Objednávejte buď u svých sbo-
rů nebo u jednatele výkonného
výboru N. J. S.

Praktická pomůcka!

Povelky ku podrobnému pro-
cvičení pořadových cviče-
ní. Sestavil Jan Mendík, spol.
cvičitel N. J. S. Cena 5c.

Objednávejte buď u svých sbo-
rů nebo u jednatele výkonného
výboru N. J. S.

Naše evangelium!

Sokolstvo, jeho směr a cíl.
Úvahy Karla Vaníčka. Cena 2c.

Objednávejte buď u svých sbo-
rů nebo u jednatele výkonného
výboru N. J. S.

LÉKEM

pro chorobné a slabé
a blahodárným ná-
pojem pro zdravé
jsou

pravá

přírodní

vína

z našich

Naše vinné
BRANDY

v Sonoma

vlastních

jsou výborným
domácím
lékem.

County,

vinic

Žádejte naše
zboží od Vašich
obchodníků a
nemají-li je na
skladě, pište
nám o ceně a
další
podrobnosti.

California

F. Korbel & Bros.,
684-6 W. 12th St.,
Chicago, Ills.

FR. KUBOVETZ

chová na skladě

nejlepší obuv

pro pány, dámy a
dítky.

Ma výtečné
unio.é
Douglas boty.

1409

Ave. A,

roh 75. ul.

New York.

Kde najdem to pravé?

V PLZENSKÉ PIVNICI

v čísle 1616 Broadway,

CLEVELAND, O.,

jest pravé z měšťanského pivovaru z Plzně
a výborný ležák z Plzeňského pivovaru
v Clevelandu, jakož i všechno oběer-
stvení a doutníky nejlepší jakosti. —
— Elektrické osvětlení a větrník pro
ochlazení. V příz. n se poroučí

F. J. Truneček.

JAN ČEPEK
pozemkový, na oheň a

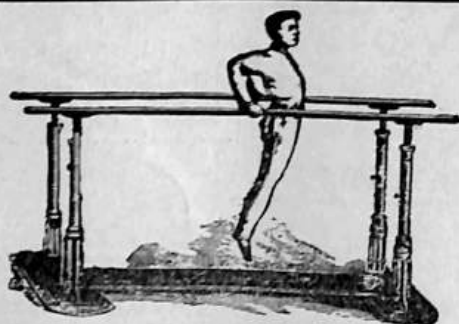
→* život *←

pojišťující jednatel.

ÚRADOVNÝ:

318 E. 73. ul., N. Y. a 367 Woolsey Av. L. I. C.

Chicagský oznamovatel.

JOHN GLOY,
MANUFACTURER OF ALL KINDS OF
GYMNASTIC APPARATUS.
OFFICE,
27 Johnson St., Chicago, Ill.

(Cenníky s vyobrazením náčiní zasílám na požádání zdarma.)

KAREL PITTE
603 Blue Isl. Av., Chic.

Má hojně zásobený sklad

VÝBORNÉ OBUVI
pro pány i dámy.

Cvičební střevice všech druhů pro Sok. za ceny levné.

Červená, modrá — ne, ale
CYRIL FIALA,
obslouží Vás

nejlepším domácím a importovaným pravým plzeňským.
Chutným lunčem a vším, čeho jest k blahu tělesnému zapotřebí.
Navštivte jej!

613 W. 18. ul. - Chicago.

Oznamujte
v "Sokole Americkém".
Blíže sdělí F. Lier,
410 E. 71st St.,
New York.

František Randák,
ARCHITEKT.

Úřadovna: 95 Washington ul.,

Pokoje č. 63-64, Chicago.

Tyž zhotoví na přání i plány pro venkov. Stavbám
teleočičen a veřejných budov věnuje se zvláště
pozornost.

Dr. Karel Štulík
LÉKAŘ
RANHOJIČ,
525 SO. LINCOLN ST.

Může býti zavolán z kterékoli lékárny v Chicagu:

— Telefon: West 1092. —

V lékárně p. C. G. Foučka, roh 18. ul. a Center Ave.
večer od 6.30 do 8 hodin.

VÁCLAV B. DIBELKA,
ARCHITEKT.

Učitel kresby na Vyšší škole.

Úřadovna, 1315 záp. 16. ul.

blíže California Ave.,
Chicago, Ill.

JOHN J. DVOŘÁK & SPOL. Sokolské stejnokroje!
Sokolský kroj cvičební!
oděvní a zakázkoví krejčí,
598-600 BLUE ISLAND AVE.

Zhotovují sokolské stejnokroje, kroje cvičební pro Sokoly i pro žactvo i mají na skladě sokolské pásy i monogramy. Vše v cenách nejnižších. Též oděv hotový i zakázkový, klobouky, čepice atd.

„SOKOL AMERICKÝ“, orgán Národní Jednoty Sokolské ve Spojených Státech Severní Ameriky, vychází 15. každého měsíce redakcí Dra. Karla Štulíka v Chicagu, 525 So. Lincoln St. — Předplatné do Čech 1 zl. 50 kr. přijímá výpravčí Fr. Lier, 410 E. 71st St., New York City, N. Y.

Kdo z Evropy zasílá předplatné mezinárodní poštovní poukázkou, sděl to také ihned výpravčímu. Z poukázky není vidno, kdo jest zasílatelem, a to působí obtíže jak při výpravě tak i při vybírání peněz na poště zdejší.

V New Yorku, v květnu 1897.

Nár. Jed. Sok. ve Spoj. Státech Sev. Am., vydavatel „Sok Am.“

ATLAS BREWING CO.,
dříve Česká Pivovarnická Spol. v Chicagu
684 - 706 BLUE ISLAND AVE.